

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 5:45, leidžiasi 7:40

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Price 15c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Gegužio-May 3 d., 1972 m.

Kaina 15c

105

SENATAS NEMAŽINS LĖŠŲ INFORMACIJAI

PABLOGĖJO PADĖTIS P. VIETNAME

SAIGONAS. — Komunistams laimėjus pirmą Pietų Vietnamo provincijos sostinę Quang Tri, prezidentas Thieu, JAV ambasadorius Bunker ir kariuomenės vadas gen. Abrams ilgai konferavo prezidento rūmuose, apžvelgdami susidariusią padėtį. Hue mieste viešpatauja panika. Komunistai yra jau netoli Hue miesto. Priešo daliniai priartėjo prie Qui Nhon, Binh Dinh provincijos, centriniame P. Vietname, sostinės ir ketvirtą didžiausio P. Vietnamo miesto. Šioje provincijoje komunistai užėmė didelius plotus su 200,000 gyventojų. Ryžiais turtinga Binh Dinh provincija ruošiasi nuimti šių metų derlių. Jis atiteks prieš kareiviams.

Amerikos bombonešiai atliko 649 antskrydžius Pietų Vietname. Daug bombonešių puolimų įvyko prie miestų Dong Ha, Khe Sahn, Da Nang ir Kontum. Tas rodo, kad čia jau yra komunistų daliniai.

Karinė vadovybė paskelbė pavėluotai, kad buvo prarasti keturi lėktuvai: du nukrito šiaurės Vietname ir du prie Quang Tri miesto, evakuojant helikopteriais karinę vadovybę ir amerikiečių patarėjus. Šiame mieste ligoninėse liko apie 900 vietnamiečių sužeistųjų, kurie negalėjo pabėgti. Karininkų evakuacija paankstino miesto praradimą. Trečiosios vietnamiečių divizijos vadas gen. Vu Van Giai pabėgo vienas pirmųjų, praradęs ryšį su savo daliniais. Kareiviai, palikti be vadovybės, išsikovojo pro komunistų apsupimą plyšį ir patraukė su tankais ir šarvuotais Hue miesto link. Daug kareivių verkė, kiti žygiavo įtūžę ant savo vadų. Vienas vietnamiečių tankas vos nesu-traiškė korespondentų dūžpo, taip įpykę buvo kareiviai ant amerikiečių.

Liudininkai, matę pasitraukimą iš Quang Tri, rašo, kad tūkstančiai geriausių dalinių: marinų, tankistų ir III-sios pėstininkų divizijos likučių pasitraukė kartu su keliolika amerikiečių patarėjų, kurie nebuvo iškelti helikopteriais. Daug kareivių, lengvai sužeistų, žygiavo kruvinais tvarsčiais be ginklų. Pasitraukę daliniai bando sudaryti naują gynybos liniją prie Camp Evans, 16 mylių į šiaurę nuo Hue miesto. Čia bandoma persigrupuoti. Quang Tri mieste liko dideli amunicijos ir gaulino sandėliai, kuriuos bombomis naikina JAV aviacija.

Anglikasių unijos rinkimai neteisėti

WASHINGTONAS. — Federalinis Apygardos teismas nusprendė, kad 1969 metais įvykę anglikasių unijos rinkimai, kuriuose W. A. Boyle buvo išrinktas unijos prezidentu, buvo nelegalūs, todėl jie atšaukiami ir darbo departamentas turi prarasti naujus rinkimus.

Kaip žinoma, tų rinkimų eigą smarkiai kritikavo Joseph Yablonski. Jis buvo nužudytas su žmona ir dukterimi kelių savaitės po rinkimų. Boyle valdė uniją be jokios opozicijos, tačiau darbo departamentas pasiuntė 200 federalinių valdininkų ištirti unijos reikalą. Po 4,400 apklausinėjimų departamentas išskėlė bylą.

Nužudyto Yablonskio sūnūs ir artimieji kritikuoja darbo departamentą, kad jis laiku neklausė jų tėvo ir nedarė žygių Boyle savivaliavimui sustabdyti.

HOLLYWOODAS. — Filmų artistė Gia Scala rasta negyva savo namuose. Manoma, kad ji nusinuodijo per didelę dozę vaistų.

IŠ VISO PASAULIO

SANTIAGO. — Gegužės 1-mos proga Čilės prezidentas savo kalboje skundėsi Amerikos blokada pasauliniuose bankuose, kurie nenori pratešti Čilei skolų mokėjimo ir nenori duoti naujų paskolų. Allende ragino darbininkus daugiau dirbti ir didesne gamyba kovoti už socialinę revoliuciją.

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje naujai įrengiamam fabrike sprogo devynios bombos, žuvo 1 asmuo ir 16 buvo sužeistų. Nuostolių padaryta 31 mil. dol.

SAIGONAS. — Iš Binh Ding provincijos į Saigoną atbėgę amerikiečiai pasakoja, kad vietnamizacija toje provincijoje nedavusi vaisių. Bongson miesto gynejai išbėgiojo priešui dar toli esant. Pirmieji pabėgo apskrities viršininkas ir 40-to pulko vadas. Kareiviai, likę be vadų, išbėgiojo į kalnus. Mieste buvo 40,000 gyventojų.

HONG KONGAS. — Vienas Bostono biznierių buvo pakviestas į Pekiną iš Kantonio prekybos ir pramonės parodos. Jo bendrovė neseniai pirkė Kinijoje, 100,000 dol. vertės chemikalų. Kitas biznierių, kanadietis, kuris atstovauja ir Amerikos bendrovėms, gavo Pekino valdžios leidimą tris savaites važinėti po Kiniją.

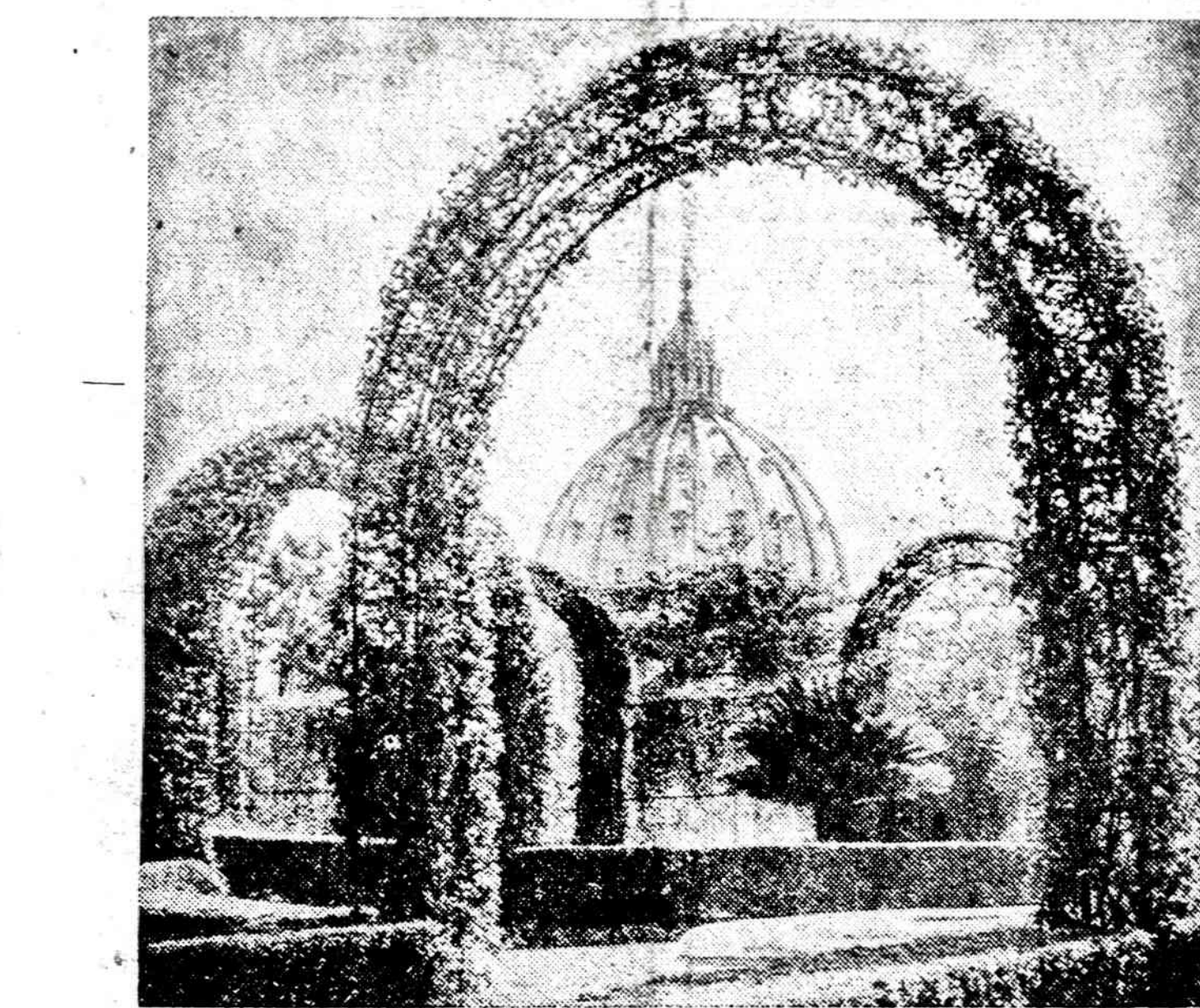
Iškėlė bylą už monopoliją

WASHINGTONAS. — Vyriausybė kaltina dvi didžiausias automobilių įmones General Motors ir Fordą už monopolio įstatymų laužymą, už samokslą nemažinti automobilių kainų urmo pirkėjams. Šios dvi bendrovės darydavo didelį biznį su Hertz, Avis ir kitomis automobilių nuomavimo įmonėmis. Trečia didelė bendrovė Chrysler turėjo tik 4% to nuomavimo biznio. Susitarimas kartu kelti ar mažinti kainas yra įstatymais draudžiamas.

SALT derybose daroma pažanga

WASHINGTONAS. — Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ziegler pareiškė, kad susirašinėjimas tarp prezidento Nixono ir Brežnevo gerokai pastūmėjo į priekį derybas dėl strateginių ginklų apribojimo ir priartino sutarties pasirašymo dieną. Sovietų delegacija Helsinkyje gavusi naujas Kremliaus instrukcijas, o taip pat ir Amerikos delegacijos vadas Gerard Smith sugrįžo į Helsinkį su naujais įgaliojimais.

Galimas daiktas, kad dalis tos SALT sutarties bus pasirašyta Maskvoje prezidento Nixono vizito metu.

Vatikano rūmus supa gerai prižiūrimi sodai. Jie šiame atidaryti ir publikai, kuri mėgsta pasi-
vaikščioti popiežių išmintais takais.

SIŪLO PAMIRŠTI SENAS PASKOLAS

NEW YORKAS. — Šiuo metu tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos vyksta derybos dėl senų karo skolų. Amerika II-jo Pasaulinio karo metu davė sovietams įvairių ginklų ir pramonės gaminių už 12 bil. dol. Po ilgų derybų Amerika nusileido ir dabar reikalauja atiduoti tik 800 mil. dol. Sovietai paskutinį kartą pasiūlė sugrąžinti tik 300 mil. dol. Amerika už ginklus nieko nereikalauja, tik norėtų gauti skolą už tokius daiktus, kuriuos sovietai ilgą laiką naudojo po karo ar dar dabar tebenaudoja.

New York Times laišku skyrė prof. Franklin Holzman aiškina, kad Amerikai gėda prašyti skolų iš buvusio sąjungininko, kuris pakėlė didžiausią našta ir patyrė didžiausius nuostolius. Vien Leningrado apskrime žuvo daugiau rusų, negu amerikiečių per visą Amerikos istoriją, visuose buvusiuose karuose. Profesorius primena vieną prancūzų politiką Louis Marin kalbą po I-mojo Pasaulinio karo. Jis tada sakė, kad bendrame sąjungininkų kare vieni paaukojo savo laivus, kiti amuniciją, dar kiti savo sūnus, kiti — savo pinigų. Tačiau šiandien tik tie, kurie davė pinigų, ateina ir reikalauja: atiduok, ką buvau paskolinęs. Prancūzas tada kalbėjo apie Ameriką, kuri, reikalaujama savo pinigų, prarado Europoje daug draugų, nes Amerika daug mažiau už europiečius paaukojo gyvybių.

Prof. Holzman aiškina, kad Amerikos paskola sovietams sutrumpino karą Europoje, gal, visais metais. Tas sutrumpinimas išgelbėjo daugelį amerikiečių gyvybes. Tuo pačiu, "Lend-Lease" buvęs geriausia investicija. Autorius įrodinėja, kad skolos reikalavimas yra nemoralus ir siūlo pamiršti tą skolą, o taip pat ir I-mojo Pasaulinio karo skolas, kurios nieko Amerikai neatnešė, o tik neapykantą.

Sadat grasina nubausti Izraelį

KAIRAS. — Egipto prezidentas Sadatas, grįžęs iš Maskvos, pareiškė, kad Izraelis turėtų bent penkis kart perskaityti Egipto-Sovietų Sąjungos pasitarimų komunikatą, kuriame sovietai išreiškia pritarimą Egipto planui jėga atsiimti Izraelio okupuotą žemę.

Sadatas pasakė, kad Egiptas šį kartą nepasitenkins vien žemių išlaisvinimu, reikės užbaigti Izraelio arogantiškumą, kurį Izraelis rodo jau 23 metus. "Aš esu pasirengęs paaukoti vieną milijoną kareivių. Izraelis irgi turi būti pasirengęs paaukoti milijoną", kalbėjo Sadatas.

Kur dingo seifas iš J. Ruby klubo?

ATHENS, Tex. — Praėjusi šeštadienį iš varžytynių buvo parduoti "Carousel Club" Dallas mieste, Texas, įrengimai. Tas klubas pagarsėjo, nes jo savininkas Jack Ruby buvo tas vyras, kuris nušovė Lee Harvey Oswaldą, kuris nužudė prezidentą Kennedy.

Varžytynės ruošė vykdytojas, susitaręs su Ruby gimine. Giminės prašė įstaigos vadovą Ware, kad jis neatidarytų klubo patalpos buvusio seifo. Prasidėjus varžytynėms, paaiškėjo, kad seifas yra dingęs, pavogtas. Galimas daiktas, kad seife buvo kokių Ruby paslapčių. Varžytynių vykdytojas siūlo 300 dol. už seifo sugrąžinimą. Klubo daiktai perduoti už aukštesnės kainos, negu normaliai buvo galima tikėtis.

Kaip žinoma, Ruby mirė 1967 m. kalėjime. Jis buvo nuteistas už Oswaldą nušovimą, tačiau buvo numatytas antras teismas, kurio Ruby jau nebesulaukė.

PEKINAS. — Gegužės 1-mos iškilmėse Pekine nedalyvavo Mao Tse Tungas nei kiti komunistų partijos vadai. Įvairūs vaidinimai ir koncertai vyko parkuose ir aikštėse, tačiau nebuvo įprastų išsišokimų prieš Ameriką.

Pranciškonas vienuolis fotografuoja Jeruzalėje įdomesnes vietas. Jis buvo atvykęs į Jeruzalę dalyvauti Velykų apeigose.

SEN. FULBRIGHTO SIŪLYMAS SENATO BUVO ATMETAS 57-15 BALSAIS

Nereikės uždaryti Voice of America radijo

WASHINGTONAS. Pirmadienį senatas atmetė savo užsienio reikalų komiteto, vadovaujamo sen. Fulbrighto, pasiūlymą ir nutarė nesumažinti lėšų USA — Amerikos Informacijos agentūrai. Lėšas sumažinti siūlęs komitetas buvo tą sumažinimą priėmęs 9 balsais prieš 4. Pilnas senatas tą pasiūlymą atmetė 57 balsais prieš 15. Tuo būdu, numatyti Voice of America radijo stočių apkarpymai, kurie būtų visai uždare ir lietuvių kalbos transliacijos, nebus vykdomi. Informacijos agentūra gaus tiek lėšų, kiek ji kongreso prašė.

Hanojus gina teisę kariauti

HANOJUS. — Šiaurės Vietnamo radijas paskelbė, kad demilitarizuota zona tarp šiaurės ir Pietų Vietnamų negali būti laikoma tarptautine siena, todėl kariuomenės judėjimas per ją negali būti vadinamas invazija. Pirmą kartą po daugelio metų S. Vietnamas nesigina, kad pietuose kariauja jo kariuomenė, o ne kokie liaudies sukilėliai. Radijas skelbia, kad visų vietnamiečių pareiga yra vieningai kovoti prieš Ameriką, kuri savo ginklus ir kareivius atgabeno iš už 10,000 mylių atstume esančios valstybės.

Hanojaus propaganda vis dažniau pabrėžia pietų ir šiaurės zonų tapatybę, vieną tautą ir vieną valstybę. Tik amerikiečiai neleidžia vietnamiečiams ramiai gyventi vienoje šalyje, sako Hanojaus radijas.

Čikagietis laimėjo Pulitzer premiją

NEW YORKAS. — Vakar buvo paskelbtos premijos už žurnalistiką — Pulitzer prizai. Laikraštis, laimėjęs Pulitzer premiją yra New York Times už atspaudinimą Pentagono dokumentų apie įsivėlimo į Vietnamą karą istoriją. Už valstybinio masto reportažus premiją gavo Jack Anderson — už vyriausybės politikos Pakistano-Indijos karo metu gairių aprašymą. Specialiaju komentaru premiją laimėjo Čikagos Daily News bendradarbis Mike Royko, kuris sarkastišku tonu, su didele humoro doze, dažnai kritikuoją Čikagos miesto valdžią, ypač demokratų partijos mašiną ir jos vadus.

Mike Royko yra gimęs Čikagoje 1932 m. ukrainiečių imigrantų šeimoje. Tarnavo karo aviacijoje spaudos skyriuje ir vėliau įsijungė į spaudos darbą. Yra parašęs knygą apie Čikagos merą Richard Daley. Kalbama, kad Daily News laikraštis su juo yra padaręs trijų metų sutartį, garantuodamas žurnalistui 250,000 dol. per trejus metus. Royko gyvena šiaurės vakarų Čikagoje, turi žmoną ir du vaikus.

Jack Anderson, kurio straipsniai pasirodo septynis kart per savaitę 700-se laikraščiuose, žurnalistinę karjerą pradėjo būdamas 12 metų, kai redagavo skautų skyrių Salt Lake City laikraštyje. Jis turi devynis vaikus.

NEW DELHI. — Indijos-Pakistano vadų derybos prasidės Indijoje už 3-4 savaites. Del darbotvarkės jau susitarta Pakistane pasibaigusiose abiejų šalių derybose.

Arabai grasina britų bendrovei

BEIRUTAS. — Arabų lygos organizacija, kuri organizuoja boikotą Izraelio prekęms, griežtai įspėjo Britanijos Vickers bendrovę, kuri planuoja parduoti Izraeliui tris povandeninius laivus. Arabų boikoto įstaigos direktorius Mahgoub pagrįsino paskelbtą Vickers bendrovei ir jos padaliniais boikotą.

Vickers gali prarasti sutartį su arabų žibalo šalimis, kurios užsakė Bahrine. Persijos planuoja pastatyti didelę krantinę, kurios kaina sieks apie 500 milijonų dolerių. Vickers laimėjo tą kontraktą, tačiau dabar arabai žada reikala persvarstyti. Vickers bendrovė pasiūlė ir arabams pastatyti panašius povandeninius laivus, tačiau Egiptas atsisakė.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SAJUNGA
REDAGUOJA SKTŲ BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

IX-II METAI

Nr. 18 (369)

Ar tik nebus permažai pasakyta...

APIE MAMUNĖLĘ - ONĄ SILIŪNIENĘ

Kernavietės džiaugiasi, didžiuojasi ir sveikina pirmųjų dienų veteranę

Tai buvo seniai seniai, kai apie Kernavės tunto įsikūrimą niekas dar ne sapnuotė nesapnavo, kai jokiose skautiškų pranašysčių knygose nebuvo parašyta, kad kažkur Čikagoj, toli nuo Lietuvos, klestės lietuvių skaučių veikla, o joje ta pačia jaunatviška energija skautaus sesė Ona Adamonytė-Siliūnienė.

v. s. ONA ADAMONYTĖ - SILIŪNIENĖ

dabar — kernavičių Mamunėlė, pradėjusi eiti skautiškąjį kelią 1924 m.

Metai žmogaus gyvenime paukščių praskrenda, kai darbo neįvengiama, bet jo ieškoma. Taip nuo 1924 metų, dar Ramygalos progimnazijoje pradėjusi skautauti, iki pat dabar v. s. O. Siliūnienė nuo to skautiško darbo ir „neišsiliuosuoja“. Tai — nebetoli jau ir graži skautiško darbo auksinė sukaktis. Darbo, kuris buvo dirbamas įvairiomis gyvenimo sąlygomis, jaunomis dienomis ir net dabar, kai su ja kartu skautauja ir dukra ir vaikaičiai.

Anuomet įžodžio metu ištarti žodžiai lydėjo ją ir virto darbais, jai persikėlus į Kauną. Ten ima vadovauti skilčiai, vėliau draugovei ir pagaliau yra „Nemuno“ tunto tūtininkė. Iki 1940 m. birželio 15 d., kai Lietuva neteko nepriklausomybės, šis tuntas buvo išaugęs į didelį 14 draugovių junginį su 300 skaučių.

Minėtina 1940 m. birželio 15-ji — nepamirštama — diena.

Tą dieną tūtininkės O. Siliūnienės bute tunto vadija susirinko posėdžiui. Visoms pradėjus tartis artėjančios stovyklos reikalais, liūdesys nusmėlkė širdis, išgirdus Kauno radio pranešimą, kad 3 val. po pietų sovietų kariuomenė peržengė Lietuvos sieną. Sustoję visi. Raimėj sustingusiomis rankomis susikabinusios, ėmė giedoti Lietuvos himną ir pasizadėjo palaikyti artimus

tarpusavio ryšius, pagelbėti viena kitai apleičiamoms sunkiomis dienomis. Ašaros ritsi skruostais, o radijo bangomis plaukė liūdno laudies daina „Tykiai, tykiai Nemunėlis teka“...

Ne viena ašara nubyrėjo sesei Onutei ir vėliau, kieme užkasant tunto ir tautinę vėliavą ir dar po kelių dienų, kai turėtus banko tunto kasos pinigus ji persiuntė į Suomiją — tragiškųjų dienų dovana suomių skautams.

Sesė O. Siliūnienė pamilo jaunimą ir pasiryžo būti mokytoja. Kaune mokytojavo 38 mokyklų, būdama jos vedėja. Kartu vadovavo tūntui, skaučių stovyklose ėjo viršininkės, ūkio vedėjos pareigas.

Sunkūs okupacijų metai neatšaldė jos noro skautauti. Skautavo ji kasdien tyliai, širdyje. Atsidūrus Vokietijoje, jau 1946 m. dalyvauja Seserijos suvažiavime Augsburgėje. Netrukus pradeda mokytojauti Weisenburgo lituanistinėje mokykloje, kur suorganizuoja skaučių skiltį. Vėliau, gyvendama Eichstetėje, įvairiais būdais pagelbėdavo skautams jų veikloje.

Atvykus Amerikon, ją mato me Čikagoje, „Aušros Vartų“ tunto tūtininkės pareigose nuo 1955 m. gegužės iki 1956 m. rugšėjo mėn. O nuo 1958 m. rugšėjo ji skautauja „Kernavės“ tunte, būdama tūtininkė, vėliau eidama ūkio vedėjos pareigas. Tuo pačiu laikotarpiu ji buvo Čikagos Skautininkų drėvės draugininkė. Šiuo metu eina tos draugovės socialinio skyriaus vedėjos pareigas. Taip pat priklauso Skautininkų ramovei. Nesvetimi jai ir labdarybės darbai — priklauso Lietuvos Dukterų draugijai.

Kalbant apie darbelius arba žmogų, turintį auksinę širdį, v. s. O. Siliūnienėi prigijęs „mamunėlės“ vardas jau tapo sinonimu.

Kas be Mamunėlės gali įsivaizduoti stovyklą ar iškylą, kurioje ji neruoštų užkandėlio sušalusioms sesėms, nesusipintų kaselių paukštytei, nepaglostytų mažos sesytės, pasiilgusios namų, savo kailinėliais neapdengtų vakarojančios prie laužo vyresnės skautės?! O kur dar malonūs posėdžiai ir ruošų kernavičių mergvakų

LIET. SKAUCIŲ SESERIJS VADIJA

kovo 25 d. posėdyje Hartforde (Conn.) su Vyriausia Skautininke v. s. Lilė Milukienė (pačiame kampe).

VEIDAI IR DARBAI

Rašo Vyriausia Skautininkė v. s. Lilė Milukienė

Kovo 11-12 v. s. P. Molis ir aš lankėmės Clevelando šventėje — mugėje. Sesės ir Broliai mums aprodė savo įvairius meniškų darbelius, šeimininkės pavaišino skanumynais, o akademikės, čigonaiškai apsiėmę, išbūrė mano ateitį.

Ypatingai dėkoju v. s. N. Kersnauskaitėi, ps. V. Staškui ir ps. D. Kižiui už vaišes ir malonų ir jdomų priėmimą. Dėkoju ir už tai, kad suteikėte progą susipažinti, pasikalbėti ir kelias malonias valandas praleisti su vietinių vadovais. Turėjau progos išgirsti jaunąs, bet labai įdomias ir konstruktyvias mintis, pasidalinti bendrais veiklos rūpesčiais ir kalbėjome apie ateities darbus, apie vyr. skaučių ir skaučių vyčių suvažiavimą.

Dėkoju v. s. Šenbergamams, p. Kersnauskams, Skautininkų draugovės skautininkėms už ypatingą seseriškumą ir globą, v. s. Bacevičiui dėkoju už skautiškos spaudos nuolatinį platinimą ir už nuotraukas prisiminimui.

rių jaukus vakarus? Tai vis jos vaišingoj pastogėj, kurion suėjusios, visos jaučiasi, kaip pas savo mamą...

Daug metų skautauti, stovyklauti, daug kelio ženklų sudėta. Bet pats ryškiausias iš jų — mylinčios širdies šiluma, kurią ji spinduliuoja. Yra tai pats tiesiausias ir trumpiausias kelias į kito žmogaus širdį. Kelias, kuriuo einant, galima laimėti tokią pat meilę ir tikrą, nemeiliotą pagarbą.

Šiomis eilutėmis su „Kernavės“ Mamunėlės — v. s. O. Siliūnienės skautiškąja veikla su pažindinant, nėra reikalo minėti kokius ordinarus ar žymenims yra apdovanota, kuo ir kaip kada nors buvo pagerbta. Kernavičiams Mamunėlė reiškia mūsų tunto centrinių asmenį, iš kurio ateina ir patarimas, ir užuojauta, ir bet kokia pagalba kiekvienai.

Kaip gera, kad mes ją turime! Ir kaip džiugu šiandien sveikinti ją, švenčiančią savo amžiaus sukaktį, kurią sudaro prasmingai praleistos dienos, metai, dešimtmečiai.

Ją kasdien tebeldi jaunystėje ištarti vyr. skautės žodžiai, kuriais ji pasižadėjo visą gyvenimą palaikyti ryšius su Lietuvių Skautų Sąjunga.

Visa tai jos gyvenimo kelyje buvo pilnutinai įgyvendinta. Kartu laimta visų su ja dirbusių meilė ir prielankumas.

Mylimai Mamunėlei mūsų sveikinimus ir linkėjimus teišsako poetės sesės J. Vaičiūnienės eilėrašcio „Skautininkė“ žodžiai.

Nei purė, nei trėdėlis ir nei keivirtis, tik išdaigų gyvenimo užgūdintas

(asmuo, ir paskutinė prieš Naujus Metus diena, O metų pradžioje — Pušėlė, Milda, Gražina...)

Ir pamatas savo tautos gyvenimo (mokyklos, Tai jos negal palenktu su savo idealais (skirtis Pamokslai iš kordais palaikomos (sakyklos, Kernavičės

nimą ir už nuotraukas prisiminimui.

Gegužės 27-29 YMCA River Road Camp, Chardon, Ohio, įvyks vyr. skaučių ir skaučių vyčių saskrydis. 50 dalyvių moka po \$20 kiekvienam; 75 — po \$16; 100 — po \$14. Registracijos lapai siunčiami: v. s. P. Karaliui, 3406 Beechwood, Cleveland, Ohio 44118. Registracija baigiasi gegužės 15 d. Kviečių vietinių vadovų nedelsi ir važiuojančias seses registruoti.

Spaudos vajus vyksta iki birželio pirmos dienos. Iki šiol esame gavę per \$500 aukų. Dėkojame visoms atsiliepusioms su laiškais ir su aukomis, dėkojame ir toms skautininkėms bei sesėms, kurios aukoja mums laiką ir parenka aukas pažistamų tarpe. Gale šio vajeaus pasiskelbsime visų aukotojų vardus ir pasiūsiame taxų atleidimų pakvitavimą.

Gegužės 6-7, Colebrook, Conn., įvyks Atlanto Rajono skaučių-tų suvažiavimas. Šiam suvažiavimui programą ruošia ps. Regina Petrutienė, rajono skaučių skyriaus vedėja. Labai įdomi programa, linkime įdomaus suvažiavimo!

Gegužės 6-7 Dainavoje įvyksta Vidurio Rajono skiltininkų, paskiltininkų iškyla. Programa labai įdomi ir pritaikyta šiems jauniems-noms vadovėms. Linkime gražaus oro ir malonios iškylų.

Gegužės 20-21 Putname įvyksta Atlanto Rajono paukštyčių ir vilkiukų suvažiavimas. Sesėms vadovauja ps. A. Saimininkienė,

v. s. LILĖ MILUKIENĖ, Liet. Skaučių Seserijos Vyriausia Skautininkė

Seserijos Vadijos narių aki-vaizdinis posėdis įvyko kovo 25 d. Hartforde, s. D. M. Banevičių namuose. Dėkoju šeimininkams už priėmimą ir vaišes. Suvažiavime labai punktualiai iš įvairių atstumų, todėl posėdis vyko pagal darbotvarkę, labai darbingoje nuotaikoje: narės pasisakė savo mintis ir kritika, diskutavome einamuosius ir ateities rūpimus klausimus. Diskutavome ir kadencijos darbų baigimo bei jų perdavimą.

Seserijos Archyvas buvo svarstomas Vadijos posėdyje ir priėjome šių nuomonių. — Paprasčiau ps. Saulė Šatienė rūpintis Seserijos Archyvo medžiagos rinkimu, jo surašymu, medžiagos apsaugojimu ir t. t. Šiuo metu visa surinkta medžiaga bus laikoma Putnamo Archyve, o kai galėsime gauti vietą kokiame didesneje kolonijoje, tai perkelsime ten.

Pilnai suprantame, kad vietovės turi savo nuosavus būklus, ir galbūt, nenorės skirtis su kai kuriais prisiminimais — tokias vietoves mes tik prašome, kad jos ir toliau archyvinę medžiagą rinkytų ir ją apsaugotų. Mes kreipiamės į visas seses ir prašome peržiūrėti savo skrynias, pastoges, gal ten yra užsilikusių skautiškų prisiminimų iš praeities: iš Vokietijos laikų vė-

liava, stovyklos gairė, ar ženklielis, ar stovyklos laikraštėlio rinkinys ir t. t. Pažymėkite vietą, datą, jei yra istorija, kaip įvyko, ir pasiųskite ar asmeniškai paduokite ps. Saulė Šatienė, 99 Shanandoah Road, Warwick, R. I. 02886.

Pažįname visas seses atkreipti dėmesį į mūsų praeitos veiklos prisiminimus, nes jie liudija apie mūsų darbus, apie mūsų veiklą.

Iš Čikagos „Nerijos“ tunto gavau sesių leidžiamą laikraštėlį Nerijos Aidai. Tai labai gražiai iliustruotas laikraštėlis, pačių sesių prirašytas ir išleistas.

Iš Los Angeles „Palangos“ tunto sesių gavau Sesė Skautė laikraštėlį, kurį leidžia šio tunto sesės, pačios rašo, iliustruoja ir vėliau platina.

Sveikinu visų vietinių vadovų, kurios ragina, globoja ir remia sesių pastangas savo laikraštėlius vienetė leisti. Taip sesės turi progos pačios praktiškai laikraštėlių išleisti ir daug ką išmokti.

Seserijos Vadovų Lavavimo Skyriaus išleido Rodom-Darom brošiūrėlę, kurią rekomenduojame visoms vadovėms. Galima gauti pas mane.

Gegužės 6-7, Colebrook, Conn., įvyks Atlanto Rajono skaučių-tų suvažiavimas. Šiam suvažiavimui programą ruošia ps. Regina Petrutienė, rajono skaučių skyriaus vedėja. Labai įdomi programa, linkime įdomaus suvažiavimo!

Gegužės 6-7 Dainavoje įvyksta Vidurio Rajono skiltininkų, paskiltininkų iškyla. Programa labai įdomi ir pritaikyta šiems jauniems-noms vadovėms. Linkime gražaus oro ir malonios iškylų.

Gegužės 20-21 Putname įvyksta Atlanto Rajono paukštyčių ir vilkiukų suvažiavimas. Sesėms vadovauja ps. A. Saimininkienė,

kuri turi paruošusi dvi pilnas dienas jaunoms sesėms įvairių įdomumų ir skautiškų staigmenų. Linkiu sėkmės!

Tiekimo Skyriaus Vedėja ps. A. Palukaitienė man pranešė, kad jau išsibaigė Skautybė Lietuvaitei knyga. Seserija ruošia „Vadovės Žinyną“. Abi šios knygos išleisti reikėtų labai daug pinigų ir kai kurie dalykai kartotūs, todėl Seserijos Vadijos narių posėdyje buvo nutarta: atnaujinti Skautybė Lietuvaitei ir leisti tik vieną knygą. Skautybė Lietuvaitei yra parašyta v. s. O. Saulaitienės, todėl ir kreipiausi ir prašiau jos leidimo ir talsos šiai knygai atnaujinti ir išleisti. V. s. O. Saulaitienė sutiko mums padėti, tik dar turėsime sudaryti komisiją spaudos darbams atlikti.

Iš Seserijos Tiekimo Skyriaus gavau skaučių ir jaun. skaučių specialybių pavyzdžius. Ženkliukai labai tvarkingi ir gražūs ir todėl raginu vadoves vietinių seses paruošti įvairioms specialybėms, kad galėtų sesės jomis pasipuoti.

Seserijos Tautinio Lavavimo Skyriaus vedėja s. Ramutė Česnavičienė su būreliu pagalbininkių ruošia Kaziuko mugių darbų leidinėlius. Šiomis dienomis ir Brolijos V.S. P. Molis pasiūlė me-

džiaga ir finansais prisidėti. Gerai žinau, kad Kaziuko mugės darbai yra visų vadovų galvosūkis, todėl gal toks leidinėlis — vienas Skautų Aido Nr. — duos naujų idėjų iš kitų vietovių ir palengvins darbą. Sveikinu visus taip darniai bendradarbiaujančius.

Šia proga noriu padėkoti LSS Brolijos Vyriausiajui Skautininkui, Brolijos Vadijai vietinių vienetuose — vadovams už bendradarbiavimą, bendrą rūpestį ir bendrą tikslą. Tik bendrai dirbdami būsime stiprūs, tik bendrai dirbdami dar ilgai žengsime skautijos keliu.

V. s. P. Molis buvo atvykęs į New Yorką, dalyvavo PLB Jaunimo Kongreso atstovų posėdyje. Taip pat s. A. ir R. Gudaičių namuose turėjome progos susitikti, pasikalbėti bendrais veiklos reikalais.

Perskaičiau j. v. s. B. Juodelio paruoštą rankraštį — Jūrų Skautų-tų Jubiliejinės knygos tekstą. Labai įdomi ir naudinga knyga. Linkime ją sėkmingai išleisti, kad jūrų skautės ir skautai galėtų ją pasinaudoti.

Budžiu!

v. s. Lilė Milukienė, Liet. Skaučių Seserijos Vyriausia Skautininkė

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės išpūdziai oku juotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos „Metai“ poeto Vado Raštėnio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Kondius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brožuai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir citas knygas galima įsigyti atsiėmusius į Naujienas arba atsuntus čekį ar pinigų perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Bridge over troubled waters.

It's easy to forget that emergencies do happen. And when there is a crisis, you'll need a nest egg to fall back on.

The Payroll Savings Plan is one of the easiest ways to make sure you're something saved for when you need money fast. When you participate in the Payroll Savings Plan where you work, an amount you designate will be set aside from each paycheck and invested in U.S. Savings Bonds. It's an effortless way to build up a reserve.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds — for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all

Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Let's hope there are no troubled waters in your future. But remember, emergencies don't always happen to the other guys.

Bonds are safe, if lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a good way to save.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

KOVA SU REICHU DEL KLAIPEDOS

Numatoma išleisti nauja Dr. Martyno Anyso knyga

Naujiųjų skaitytojams jau gerai pažįstamas mažalietuvės dabar torontiešis Dr. Martynas Anysas, knygu "Senprisių laisvės kovos su Vokiečių riterių ordinu" ir "Žymio lietuvės moters mitologijoje, padavimuose ir istorijoje", autorius numatoma išleisti naują knygą: Atsiminimai apie Lietuvos vyriausybės kovą su Did. Vokietijos reichu dėl Klaipėdos krašto laike nuo 1933 iki 1939 metų.

Dr. M. Anysas eilę metų tarnavo Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne sekretoriu attache ir vėliau konsulu Lietuvos konsulate Hamburge; 1934 m. kaip Klaipėdos krašto — žmonių žinovas buvo perkeltas į gubernatūrą Klaipėdon. Išbuvo 1934 metais gubernatūroje, 1935 metais direktorijoje nariu ir nuo 1936 metų iki galo vėl gubernatūroje. Tuo metu ėjo arši kova su krašto seimeliu ir kai kuriomis direktorijomis, prieš kurias gubernatorius Navakas pavartojo griežtų priemonių, kurios išaukė III-jo Reicho reakciją su protestais ir aliantų demaršus su protestais prieš Lietuvos vyriausybę. Kadangi Vokietijos nacionalsocialistinė vyriausybė palaikė priešingą partiją, rezultate pagriežto krašto seimelio ir direktorių antilietuviška laikysena. Šitas ginčas galiausiai privedė prie Klaipėdos krašto likvidavimo 1939 m.

Praslinkus daugiau kaip 30 metų po šių įvykių, tie laikai dar nėra aprašyti, tuo labiau, kad per šį laikotarpį tų laikų žymiausi veikėjai jau yra išskiliai anuos amžius. Dr. Anysas yra likęs beveik vienintelis apie įvykius iš pirmųjų šaltinių žinantis. Veikalas iš turimų jo užrašų buvo parašytas tuojau po karo pabaigos ir iki šiol nejudintas. Dabar jis naujai perrašomas. Numatoma apie 300 puslapių knyga.

Dr. Anysas jau anksčiau parašė istorinį veikalą: Senprisių laisvės kovos, už kurį gavo Vyduo premiją ir kartu su savo žmona: "Žymios Lietuvos moters mitologijoje, padavimuose ir istorijoje", kuris Skautų sąjungos tebeplatinamas.

Autoriumi maloniai sutikus, čia perspausdinamas vienas būsimos knygos skyrius, gyvai parašantis Užmario gyventojų žvejų būitį.

Žvejų regata Preiloje, Kuršių moriose

Ištrauka iš Dr. M. Anyso veikalo "Lietuvos vyriausybės kovos su Did. Vokietijos reichu dėl Klaipėdos krašto nuo 1933 iki 1939 metų".

1934 m. rugsėjo mėn. nenuilstantis žvejų draugas agronomas ir gubernatūros referentas

Kairėje helikopteris tręšia jauną mišką, kurį išaugino Weyerhaeuser bendrovė. Kairėje darbininkas sodina jaunus medžius į iširstą miško plotą.

Zabielavičius, dirbdamas žvejų padėčiai pagerinti, buvo suruošęs žvejų regatą Pervelkos ir Preilos kaimo žvejams. Buvo pakviestas ir gubernatorius Navakas. Neva neturėdamas laiko ten visą dieną praleisti, gal ir nenorėdamas išgirsti žvejų vaiveravimų, prašė manęs jį regatoje pavaduoti, o aš tik prieš ketletą savačių buvau stojęs į gubernatūrą. Jis man palinkėjo būti žvejų "nušliuotam".

Buvo graži ir šilta rugsėjo diena, nes 1934 m. ruduo buvo nepaprastai ilgas ir šiltas. Ligi lapkričio pabaigos buvo mažai lietaus, pūtė tik silpnai vėjeliai ir visą laiką buvo labai malonus oras. Pietumis vyko uosto valdybos laivų ir Preilų. Turėjo me ir skaičių svečių, kurie norėjo pasinaudoti šita malonia iškila. Svečių tarpe buvo uosto

direkcijos pirmininkas inžinierius Šlyžys, Klaipėdos apskrities viršininkas Jonas Tolišius su žmona. Vytauto gimnazijos studijų patarėjas dr. Jonas Remeika su žmona ir dar skaičius Klaipėdos ponii, kurios nenorėjo praleisti progos pamatyti idomią Neringos gamtą ir jos gyventojus. Nepailstas Zabielavičius buvo sudėjęs daug triušo, kol sukalėdavo visus prizus, juos sutarkė ir nedrausmingus kopų žvejus tiek išrikiavo, kad toks parengimas turėtų ką nors panašaus į regatą.

Už keleto valandų pasiekėme Preilos kaimą, kurio apylinkėse sulig žvejų legenda buvo užaugusi Kuršių pamario milžinė Neringa. Bet jos laikų jūros dievaitis Bangpūtys, norėdamas regatiniams išskirti šposą, tą dieną jau iš ryto užsūnė ir po pietų visiškai užmigo. Vėjo kaip ir neliko, už tai švietė malonij ir šilta saulelė. Bet žvejai vėjas reikalingas; jo nesant valtytys ir laivai nejudė iš vietos ir žuvis nelenda į tinklus. Žvejai nėra nieko nemalonesnio kaip mariose arba jūroje likti be vėjo. Tuomet šį trūkumą turi užpildyti muskulų jėga. Valandas ilgai ritis yra sunkus ir nemalonus darbas.

Dėl šitų sumetimų prisidėjo numatyta lenktynėms distanciją gerokai sumažinti. Bet ir šita kelią lenktniautojai turėjo nuveikti daugumoje savo jėga. Suprantama, kad tomis apstovomis geriau buvo mažesniems valtim (valtelėm), nes didžiosios kurninės ir kiudelinės valtytys, nebojant visų iškeltų burių vos judėjo iš vietos. Regatoje dalyvavo Preilos ir Pervelkos kai-

mų žvejų dauguma. Tam tikras antivalstybiniai nusistatę žvejų skaičius buvo nesirodė. Regata, ilgiau užsitęsusi kaip numatyta, galiausiai pasibaigė. Agronomas Zabielavičius pradėjo dalinti prizus. Bet tai nebuvo lengvas dalykas. Pradėjo kilti ginčai. Nelaimėję pirmųjų vietų ir negavę pirmų prizų buvo aiškiai nepatenkinti, nes nesant vėjo, jų aiškinimu, šitas vietas jie būtų laimėję, bet ne kokie valtelininkai. Kiti vėl reikė pretenzijų, kad jų kaimynų gaunamos dovanos esančios vertingės už jų gautasias. Ir visai nelaimėję žvejai negalėjo būti užmiršti.

Žvejai yra sunkiai suvaldoma žmonių masė, nes papratę visą amžių kovoti su vėju, bangomis ir gyvenimo sunkumais, jie pasidarė siaura ir egoistinė masė, jie gali ginčytis dėl menkelių. Prisiėjo juos taikinti ir aiškiai nepatenkintiems iš turimų atsargų pridėti, kad būtų sudaroma bent laikina taika. Galiausiai ir šitie kirtukai kiek nusiraminė.

Karvaičių kalno papėdėje, iš kur legendarinė milžinė Neringa kartu su jos piršliais svaide akmenis į Ventės Raga, vietinė žvejų draugija buvo padengusi stalus ir paruošusi gaus užkandžius svečiams ir sau. Buvo duodama rūkytų, keptų ir virtų ungurių, rūkytų ir keptų žioberių ir lydekų. Šita meną kopininkės gausinės ypatingai gerai mokėjo.

Gubernatoriaus vardu prisidėjo susirinkusius svečius pasveikinti. Tai buvo visuomet sunkus dalykas. Reikėjo kalbėti, o visvien nedaug pažadėti, nes mūsų Centro vyriausybė nemėgo išpildyti šitų besotųjų klaidiečių pageidavimų. Prabilo ir inžinierius Šlyžys, kaip visuomet drebančiu ir kiek bauginu balsu. Savo stipru amerikonišku akcentu sveikino ir kom. apskrities viršininkas Jonas Tolišius, kurio administracinei globai kalbamieji žvejų kaimai priklauso. Žvejai su svečiais pradėjo vaišintis. Agronomas Zabielavičius rūpinosi už krupniką ir degtinę. Pavalgius ir kiek šilumos pagėrus, pas žvejus pasitaisė tipas ir kartu pakilo jų drąsa. Žvejai, apgailestaudami, kad pats gubernatorius neatvykęs, pradėjo į mane kreiptis visokiais prašymais, skundais bei dejavimais. Tai buvo tos bėdos, kurių dalį jau buvau girdėjęs prieš Pirmąjį pasaulinį karą ir kurias aš vėliau gubernatūroje nuolatai

BANKROTO PRIEŽASTYS

Vienas krautuvininkas niekaip negalėjo atgauti skolos iš vieno savo kliento. Norėdamas apeliuoti į kliento širdį ir jausmus, krautuvininkas nusisėdęs eilini paraginimą pridėjo savo šeimos fotografiją su keliais mažais vaikais ir prieraš: "Štai priežastis dėl ko man pinigai reikalingi".

Netrukus gavo iš kliento atsakymo laišką su pridėta pilnos, patrauklios bikini apsiirgusios moteriškos atvaizdu ir prierašu: "Štai priežastis, dėl ko aš skolos neišgalu sumokėti".

GAILA DRAUGO

Vienas vyrelis įsimanė nusidaryti nušokdamas į upę nuo tilto. Pasitaikęs policininkas bando atkalbinti ir klausia: "Kodėl įsimanė žudyti?"

ATVAIZDAS

Vienas menas mėgėjas nuėjęs į modernaus meno parodą žingeidžiai dairosi į sienose iškabintus eksponatus ir pagaliau tiek apsiirato, kad pasijuto galįs pasakyti savo nuomonę ir pastvėres už alkūnės kitą žiūrovą parodė į sienoje kažkokią figūrą ironiškai tardamas: "Tai aš vadinu abstraktišką baidyklę!"

"Bet juk tai veidrodis!" atsakė užkalbintasis.

SAUGIAUSIA SLEPTUVĖ

Tevas nupirko savo sūneliui gimtadienio dovaną dviratį, bet nesugalvojo kur iki tai dienai paslėpti.

"Pastatyk naudyklės kambarį", patarė motina.

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TIKRĄ KULTŲ
Lietuvių taisyklės ir pabrėžimai
NAUJIENAS

Prof. Vaclovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kiutuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiūsite tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus idomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasikaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą **Vienišo Žmogaus Gyvenimą** - Dėdės Šerno gyvenimo brožuos. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išvytųjų sviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, **VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo brožuai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE"

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelių darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtis prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo Indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Isteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė.
Apie senus laikus.
Kai aitvarai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ir krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perliu ir žemčiūgu mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, **VELYKŲ PASAKOS**, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, **ŠOKOLADINIS KISKELIS**, pasaka mažiesiems. Iliustruota E. J. Eidukaitės. Didelio formato 24 psl. gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giežius, **MURKLYS**, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, **LAUMĖ DAUMĖ**, 17 eilėraščių kn. pasaku. Apie paslaptingas laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys didelio formato, kietais viršeliais gausiai dail. J. Kiburo iliustruota. K. sl., kaina 5 dol.

5. Maironis, **JAUNOJI LIETUVA**, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, **TRYŠ SAKALAI**, Liet. Mokytojų s-gos premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švaistas, **ŠAUNUS PENKETUKAS**, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, **SENOVOS LIETUVIŲ DIEVAI**, mitologijos posmai. Iliustruoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais. 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir myleti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukščiau.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veikusių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti socialistiškų, socialistinių laisvėmėnų ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BICIULIS

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
viename mėnesiui	\$3.50
Naujienos eina kasdien, išskyrant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Priminimas užuomaršoms

Rusai, rusiškąjį „komunizmą“, jų nešamą santvarką ir „gerbūvį“ ne tikai proletariatai, bet ir visiems „darbo žmonėms“ bei valstiečiams lietuviai turėtų pažinti geriau, negu kitų tautų žmonės. Tą „tarybinę“ santvarką lietuviai matė savo akimis, jie buvo varomi į „rinkimus“, kuriuose nieko pasirinkti negalėjo, „tydėjo“ Maskvą delegacijas, kurių lietuviai nerinko, „davė“ jiems įgaliojimus, apie kuriuos lietuviai nieko nežinojo.

Bet lietuvių tarpe vis dar atsiranda užuomaršų, kurie visa tai primiršta arba visa užmiršta. Mokyklas lankan tieji jaunesnieji „žino“ daugiau, negu jų tėvai savo akimis matė, todėl ir tėvų išpėjimus nekreipia jokio dėmesio. O keli tėvai galvoja, kad per 25 metus „komunizmas“ pasikeitė, jų siekimai ne toki dideli ir užsimojimai ne toki skaudūs. Jiems atrodo, kad dabar galima su jais ir „pabendrauriuoti“, jeigu jau ne „kultūrinėje srityje“, tai gal kokioje kitoje. Bet ne tikai jauni gudragalviai, bet minkštėjantio proto vyresnieji klysta. Sovietinio „komunizmo“ vadai yra toki patys, koki jie buvo prieš 25 metus.

Vienas naujienietis iš Vakarų Vokietijos atsiuntė mums balandžio 16 dienos Tiesą, kurioje išdėstyti Lietuvos komunistų partijos gegužės pirmosios obalsiai. Kiekvieną metų komunistų partijos samdyti propagandistai surašo pačius svarbiausius siekimus lengvai skaitomais obalsiais ir gegužės proga juos paskelbia. Praeityje tokių obalsių susidarydavo gana daug. Kartais jie siekdavo šimto. Bet šiais metais paskelbti tikai 58 obalsiai. Matyt, kad propagandistas buvo labai menkos fantazijos. Ne tikai obalsių skaičius nedidelis, bet ir tie patys obalsiai labai nususe, neišradę.

Pirmasis metais pirmuoju obalsiu eidavo „Visų šalių proletarai, vienykitės!“, bet šiais metais šis obalsis jau nukeltas į antrą vietą. Atrodo, kad jau pačioje Rusijoje šis obalsis nustoja pirmąsias reikšmes. Imperijos valdovai, matyt, įsitikinę, kad jis tinka tikai pačios sovietų imperijos gyventojams. Rusijoje visi žmonės suproletarinti ir visi suvienyti. Turtingesnieji ten iššaudyti pačioje perversmo pradžioje, gabesnieji ir savarankiškai galvojančieji suvaryti į prievartos darbo stovyklas, o visi kiti paversti proletarais. Užsienyje proletarų taip pat nėra. Užsienyje daugumą sudaro darbininkai, kurie turi amatą, namus, žemės sklypelį o Amerikoje turi net savo automobilį.

ALGIRDAS PUZAUSKAS

LB 6-tosios Tarybos Trečioji sesija

Suvažiavimui pateiktose raportuose vienas iš įdomiausių kokių spragos dar yra Benbuvo Kultūros Fondo valdybos pirm. Anatolijaus Kairo raportas. Nors jis gan didelę savo pranešimo dalį skyrė teatrų reikalams (II-sis Teatro Festivalis davė 735 dolerių nuostolių), tačiau raporte iškelta ir kitų problemų, kurios parodo, kokios spragos dar yra Benbuvo Kultūros Fondo valdybos pirm. Anatolijaus Kairo raportas. Nors jis gan didelę savo pranešimo dalį skyrė teatrų reikalams (II-sis Teatro Festivalis davė 735 dolerių nuostolių), tačiau raporte iškelta ir kitų problemų, kurios parodo, kokios spragos dar yra Benbuvo Kultūros Fondo valdybos pirm. Anatolijaus Kairo raportas.

Kiti obalsiai yra labai panašūs į aukščiau skelbtuosius. Jie kartoją tuos pačius iškreiptus tikrovės faktus, siekia tų pačių dominacijos tikslų. Šiais metais ketvirtas obalsis šitaip skamba:

„Tegyvuoja Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga — didžioji socialistinė Tėvynė, neišardoma daugianacionalinė broliškų tautų sandrauga, gyvas proletarinio internacionalizmo principų įkūnijimas“ (Tiesa, 1972 m. bal. 16 d., 1 psl.)

Koks toje Sovietų Sąjungoje internacionalizmas ir kokia yra ta rusiškoji „sandrauga“, vertėtų paklausti vokiečių, lenkų, vengrų, ukrainiečių, gudų partijos centro komiteto narių, turinčių informaciją, apie Rusijoje sušaudytų komunistų eiles. Apie tarptautinį „internationalizmą“ Rusijoje gali papasakoti Stasio Matulio šeimos, Vytauto Putnos giminės ir seni Vytauto Viedrynaičio tėvai. Ta „broliškoji meilė“ buvo tokia didelė, tas „prispaudimas“ buvo toks stiprus, kad artimiausieji šeimos nariai ten neteko gyvybės.

Apie sovietinių tautų „sandraugą“ geriausiai galėtų papasakoti komunistas Aleksandras Dubčekas, kuris nuleistų sovietų tankų buvo sumistas ministerių kabineto posėdžio metu, išgabentas paskubomis į Lenkijoje veikusių čekos centrą ir ten tiek nukankintas, kad jis dar ir šiandien nepajėgia atgauti palaužtos sveikatos. Dubčekas gyvybę išgelbėjo tikai generolas Svoboda, Brežnevui pagrasinęs pačioje Maskvoje nusišauti, jeigu nebus paleistas Dubčekas ir kiti čekų kabineto nariai.

Paskelbti ir toki obalsiai:

„8. Šlovė didžiajai tarybinei liaudžiai — komunizmo statytojai!“

9. Tegyvuoja didvyriškoji Tarybų šalies darbininkų klasė — vadovaujanti komunizmo statybos jėga.

10. Tegyvuoja šaunioji kolūkinė valstietija — aktyvi komunizmo statytoja!

11. Tegyvuoja tarybinė liaudies inteligentija — aktyvi komunizmo statytoja!“

Visi žinome, kad sovietų Sąjungoje nei inteligentija, nei valstietija, nei darbininkų klasė jokio „komunizmo“ ten nestato. Jie nepajėgia pasistatyti sau padoraus gyvenamo buto, o ką jau bekalbėti apie kokią „geresnę santvarką“.

Kad Cicero vaikų tėvai žinotų, į kokias stovyklas planuojama nuvežti jų vaikus, tai obalsis šitaip primena tokių stovyklų organizavimo tikslus:

„39. Pionieriai ir moksleiviai! Karštai mylėkite tarybinę Tėvynę, gerai mokykitės, įsivinkite darbo įgūdžius! Ruoškitės tapti aktyviais kovotojais už Lenino reikalą, už komunizmą!“

Jeigu nuo rusiško „komunizmo“ bėgę tėvai nori į pionierių stovyklas siųsti savo vaikus, tai vaikams ten jau ruošama tinkama indoktrinacija.

Patiriame, kad bibliografinis tarnyba su metraščio leidimu yra atsilikusi dvejiems metams. Metraščio redaktorius sergas, natūralu, neįmanoma rasti bibliografinę tarnybą esanti nepajėgi dėl patalpos stokos. A. Kairys ruošias planus, tačiau sako: „Ar pavyks sutvarkyti metraščio leidimą — parodys ateitis.“

Apie Pasaulio Lietuvių Archyvą leiskime kalbėti pačiam Kultūros Fondo pirmininkui A. Kairiui.

Jis pasakoja: „Keistai susidėjusių aplinkybių pasekoje, PLA staiga nustojo savininko ir globėjo, o gal jo ir visai nebuvo. Kadangi PLA atsirado „skęstančio objekto“ padėtyje ir reikėjo skubios pagalbos, o Archyvo vadovybė nežinojo nei kur, nei į ką kreiptis, tai kun. G. Kijauskas, Jėzuitų provincolas ir patalpų savininkas, 1971 m. kovo 9 dieną sušaukė suinteresuotų organizacijų atstovų pasitarimą savo namuose. Šiame pasitarime dalyvavo prof. B. Vitkus, VLIKO įgaliotinis, inž. Vytautas Kamantas, JAV LB VI Tarybos Prezidiumo pirmininkas, mok. V. Liulevičius, PLA direktorius, kun. G. Kijauskas, SJ ir Anatolijus Kairys, JAV LB Kultūros Fondo pirmininkas. Buvo svarstomi trys pagrindiniai klausimai: PLA priklausomybės, patalpų ir išlaikymo klausimai.“

Po ilgesnių ir gana išsamų diskusijų prieita nuomonė, kad PLA turi priklausyti Lietuvių Bendruomenei ir todėl LB privalo juo rūpintis. Ilga istoriją trumpinant, 1971 m. spalio mėn. 16 dieną, Čikagoje, PLA reikalu įvyko centrinių LB institucijų pirmininkų posėdis, kuriame dalyvavo PLB pirm. St. Barzdukas, JAV LB Centro Valdybos pirm. Vytautas Volertas, JAV LB Svetimam Tarybos pirm. J. Kavaliūnas ir JAV LB Kultūros Fondo pirm. A. Kairys. Ten buvo nutarta, kad PLA perima savo globon JAV LB Centro Valdyba, nes tokiom kultūrinėm ištaigom rūpintis yra pagrindinė LB pareiga. Kadangi CV dabar reziduoją Filadelfijoje, bendru sutarimu buvo nusistatyta PLA laikinai pavesti LB Kultūros Fondui, taisytiogiškai jo pirm. Kairys. Jis sako — kad tik Lietuvos reikalams. Paskui atvyko į Detroitą muzikas Aleks. Vargoninkaitis Šv. Jurgio parapijoje. Jis mus sutikęs vis išmetinėdavo, kad mes, sandariečiai, išrinkome pinigus iš katalikų. Tai kad taip pat neatsitiktų su L. L. Bonų pardavimu, jie norėjo atitverti sieną. Besiginčijant atėjo vėlus vakaras, ir išsikirstim reikalo neišsprendė.

Už keletos dienų gauname laišką, rašytą mūsų praminto kun. Kėmešio „sekreto-rius“. Tai buvo gana jaunas ir inteligentiškas vyrukas, kuris buvo atvykęs iš Clevelando ir tuojau Detroito buvo jau įsijungęs į lietuvių katalikų veiklą. Laiške pasakoma, kad — mes, (tai yra, katalikų veikėjai) reikalą išsprendė, kurie jūs ir kurie mūsų žmonės. Kurie penktadienį valgo mėsą, jūsų žmonės, o kurie silkę — mūsų.

Mums pasirodė juokinga ir absurdiška, kad toks rimtas veikėjas, kaip kun. Kėmešis, prie to priejo. Sandaros kuopos pirmininkas Kajetonas Šnuolis parašė laišką ne jo sekretoriui, bet pačiam kunigui, pasakydamas: — Klebone, jei jau jūs priejote iki tokio absurdo — silkės, tai mes jums užleidžiame tą pelningą biznį — bonų platinimą. Parduokite kam tik jūs norite. Kun. Kėmešis gavęs minėtą laišką, pasiteisindamas, kad jis savo veikėjams tik juokais pasakęs, o jie palaikę tikra tiesa ir sandariečiams pastatė tokią sąlygą: užmirškite mėsą ir silkę, o pardavinėkite bonus, kas tik pirks.

Mums besisiliejant Lietuvos atstatymu, vėl užgula Lietuvą ir kartu Amerikos lietuvių skaudi žinia — gen. Želigovskis užgriebė Vilnių. Atsimenu po gautos žinios apie Vilniaus užgrobimą, sekmadienį renkas lietuviai į bažnyčią, moterėlės kūprina į vidų, o vyrai daugiausia sustoję šaligatviuose kalbasi keikdami Želigovskį ir klastingus lenkus.

Atgiedojęs mišias, išeina ir kun. Kėmešis. Išėjęs iš bažnyčios, neina į kleboniją, bet pas mūsų būrelį besinekučiuojančių kieme ar šventoriuje ir sako: „Vyrai, ar aš atspėjau jūsų kalbos temą — jūs kalbate apie Vilniaus likimą?“ Sakau: „Klebone, ne tik kalbame, bet gal negėrau prisipažinti, ir keikiamo Želigovskį ir lenkus.“ Kun. Kėmešis sako:

— Keiksmas negėraus dalykas, bet už šiek tiek Želigovskio prasikaltimas bus dovanotas. Toliau kun. sako: „Mes turime ką nors daryti, turime protestuoti. Kad placius apkalbėjus tą reikalą, būtų gerai rytu vakare, kaip 7-tą valandą, susirinkti po bažnyčia sklype. Praneškite savo draugams veikėjams, kad skaitlingai susirinktu, atsimėdami gerai apgalvotus planus prieš Želigovskį ir lenkus.“

skubiais darbais ir afeitės plaukais. Tuo pat laiku, PLA direktorius Vincas Liulevičius, išdirbęs PLA 25 metus, prisijungė Centro Valdybai atsisakyti nimo pareiškimą.

TURTAS. PLA veikia nuo 1946 m. 1971 metais jam suėjo lygiai 25 metai. PLA susideda iš 3 skyrių: archyvinio, bibliotekinio ir muziejinio. Gautoji iki 1967 m. gruodžio 31 dienos medžiaga yra sumetikuota, tai yra suregistruota ir padėta į vietą naudojimui. Šie duomenys rodo, kad archyviniam skyriuje yra 305,923 lapai. Bibliotekiniame — 16,783 knygos bei brošiūros ir 96,067 vietnetai perijodikos. Muziejiniam — 10,352 muziejiniai ir kitoki dalykai. Viso PLA turi 429,125 vietnetus, skaitant vėliavą, medali, antspaudą, knygą ir t. t. vietnetų.

Šiandien PLA turtas yra žymiai didesnis, nes nuo 1968 m. pradžios dėl patalpų užsivertimo nebėra galimybės gauti medžiagą išrūšiuoti. Šiame laikotarpyje gauti dideli kiekiai archyvinės medžiagos (prel. M. Krupavičiaus visa biblioteka ir archyvas, prel. J. Karaliaus 8 dėžės, prel. J. Končiaus, Vyt. Alseikos ir daug kitų) tebėra nepuikuoti ir nesutvarkyti, nes dabartinėse patalpose neįmanoma apsisukti. Visą suėjus PLA turtas žymiai prašoka 500,000 vietnetų.

PLA PATALPOS. Patalpų, kuriose dabar PLA yra prisiglaudęs, negalėjus tinkamai aprašyti, nes jos yra užvažduotės ribų. Kad PLA turtas dar telpa po stogu, tai tik Tėvų Jėzuitų ir dir. V. Liulevičiaus sumanumo dėka.

Baltas ir dar neblogai atrodantis namukas iš oro, neatrodo baltas iš vidaus. Viduje — sandėlys ne archyvas. Taip prikimšta knygų, spintų, dėžių ir ryšulių, kad atidarius duris negalima žengti nė vieno žingsnio ir bet kurią pusę. Žinoma, galima treptinti ir judėti vietoje... Dalis knygų sukrauta rūsyje, kuris yra drėgnas ir kartais įeina vandens. Nėra elektros ir ji nebeįtampa, nes laidai išpuvę. Pro langus šviesa neįeina, nes jie užverstų knygom ir dėžėm. Kad iki šiol nekilo gaisras, tai tik todėl, Liulevičiaus žodžiais, kad „Dievas saugo“ lietuvių archyvą“. Tokiose sąlygose kalbėti apie koki nors tvarkingumą, kartoteką, rūšiavimą ar medžiagos naudojimą yra tuščiažodžiavimas.

PLA medžiaga išsklaidyta ir išmėtyta daugelyje vietų, nes ji netilptų nė į tris tokius namus. Aplankėme 4 kambarius namuko gale, kur gyvena Jėzuitų šeimininkė. Tačiau tie kambariai tokie siauri, kad spintos netilptų ir naudos būtų nedaug, jei ir gautume tuos kambarius, kaip buvo sugesti-juota. Praplėtimo sumanymas atkrito.

Viena PLA dalis, knygos ir spintos, laikomos centriniuose namuose, kita — sandėlyje už Čiurlionio galerijos. Didelė dalis spintų ir knygų sukrauta perėjimo takuose bei koridoriuose, dalis rūsyje už scenos, gera dalis aktorių persirengimo kambariuose ir 3 atviros spintos laikomos išvieteje, esančioje šalia aktoriams persirengti kambarių. Nemaža Archyvo dalis laikoma p. Liulevičiaus namo rūsyje, o gera dalis Krupavičiaus archyvo — garaže! Kai kurios spintos yra užrakintos, kai kurios ne, nes užraktai sugadinti. Kai kurios spintos supokotos (arba fiksuotos) — neatpakuotos metų metais, o kai kurios išardytos nuolatos aktoriams ant jų sėdinti arba sąmoningai noro pažūriėti, kas yra viduje... Smulkiai detalizuoti mums patikėto turto „apsaugą“, kurį mūsų tautai nusipelnę asmenys visą gyvenimą rinko ir saugojo gerresnei mūsų visų atečiai neįmanoma. Ne tiek baisu, kiek neįtikėtina.

PLA DARBAI. Didžiausias PLA darbas yra surūšiavimas ir suregistravimas 5 metų laikotarpyje gautos medžiagos ir viso archyvo pertvarkymas taip, kad juo būtų galima vaisingai naudotis. Šio darbo neatlieka vienas Archyvo direktorius. Reikia pasamdyti bent du techniška tokį darbą pažįstant tarnaautojus, mokant jiems bent \$1.50 į valandą. Darbo užtekty vienims metams.

Toliau, reikia nupirkti mažiausiai 8 naujas spintas išskirtinei, retai ir brangiai medžiagai. Taip pat reikia įsigyti bent vieną nedegamą spintą uniku-nams, dokumentams ir labai svarbiems raštams laikyti. Dabar Archyvas neturi nei vienos nedegamos spintos ir nelaimės atveju brangi istorinė medžiaga pavirstų dūmais.

Svarbus žingsnis pirmyn būtų kai kurių knygų įėjimas. Dalis raštų nuo atmosferinių sąlygų bei kraustymo yra tokiame stovyje, kad jų negalima kilnoti. Jas būtinai reikia įrūti, kas pareikalautų daug laiko ir lėšų. Periodinė spauda irgi šaukiausi veiksmo, būtent, mikrofilmavimo. Iš tikro mikro filmuoti reikia viską: (Nukelta į 5 psl.)

FELIKSAS MOTUZAS

DARBAI IR ŽMONĖS

2

Bendrai bonų platinimo komisijai pirmininkauti sutiko kun. Kėmešis, raštininkauti Sandaros 29-tos kp. pirmininkas Kajetonas Šnuolis.

Atsiųsta iš Lietuvos bonų komisija: J. Vileišis, P. Zadeikis ir kun. J. Žilius praveisti L. L. Bonų vajui lankėsi lietuvių kolonijose, kur buvo rengiami bei organizuojami masiniai mitingai, sakomos kalbos ir rengiami pokyliai. Taipgi buvo lankomi miestų vaizbos butų ofisai. Minėtiems Lietuvos svečiams atvykus į Detroitą, masinį mitingą turėjome dabartiniuose Lietuvių Detroito Namuose. Lietuvių į mitingą buvo prisirinkę, kad net stati stovėjo. Visi trys svečiai pasakė kalbas, ir buvo platinami bonai. Iš kaž kur išlindo „kaip Pilypas iš kani-pių“ kun. J. Jonaitis, buvęs karo kape-lionas, ir sušuko: „Gerbiami Detroito lietuviai, aš turiu pranešti, kad kur kun. Mockus per 20 metų kepė vėlinius Delerit Detroito priemiestyje, šiandien susitvėrė šv. Petro parapiją“. Kun. Kėmešis jį prašo pasitraukti nuo estrados ir toliaus ragina detroitiečius, kad pirkty L. L. Bonus. Jis patarė, kad dėl pirkimo L. L. Bonų pinigų nutraukti nuo puotų ir gėrimų. Čia vėl kun. Jonaitis šoka prieš publiką ir šaukia, kad nesutinka su kun. Kėmešio siūlyjimu. Jis sako, kad tie, kurie geria,

tie duoda ir bažnyčiai. Kun. Kėmešis numojo ranka ir pasakė — susirinkimas uždarytas.

Po svečių apsilankymo Detroito, turėjome komisijos posėdį, kuriame sutarėme, kad bonų kuo daugiau išplatintus, eiti per namus pas Detroito lietuvių ir pardavinėti bonus. Vienas iš katalikų atstovų siūlo, kad L. L. Bonus pardavinėtų katalikai katalikams, o tautiečiai tautiečiams. Kiekvienam suprantama, jog tai absurdiškas pasiūlyjimas. Juk už bonų pardavimą Lietuvos valdžia jokio komiso nemoka, jei bent dėl pasirodymo, katrie didesni patriotai.

Tais laikais neturėjome automobilių, reikėjo važinėti gatvėkariais, o lietuviai ir tais laikais gyveno išsimėtę visame Detroito mieste. Miestas dar nebuvo pernumeruotas, kaip jis yra dabar. Kur gatvė prasidėdavo, tai namų numeravimas prasidėdavo nuo Nr. 1-mo. Prie senosio buvusio miesto numeravimo tekdavo gana klaidžioti. K. Šnolis tą reikalą taip pavaizdavo: Sako — leiskim, aš pareinu iš darbo ir pavakarieniavęs einu L. L. Bonų pardavinėti. Pirmiausiai reikia ieškoti, kur lietuvis gyvena. Susiradus lietuvi, priėjus prie durų turiu klausyti — ar tu lietuvis. Jei — atsako, taip — tuosyk vėl turiu klausyti — ar tu tautietis ar katalikas. Jei katalikas, tai sudiev, aš tau bono negaliu parduoti. Turiu eiti ieškoti kitų lietuvių.

Kiek nekalbėjom, katalikų žmonės laikėsi savo. To jų užsispyrimo priežastis buvo senesnis įvykis. Kada 1914 m. įvyko

atskiri Amerikos seimai, katalikų seimas įsteigė „Tautos Fondą“, o sandariečiai „Autonomijos Fondą“, ir į tuos fondus rinkome aukas. Sandariečių fondui paskelbus aukų rinkimo vajų, Detroito sandariečiai 1915 m. padarė aukų rinkimo vajų ir į kokiąs šešias savaites surinko į \$2000.00. Autonomijos Fondui. Renkant lietuviui ne neklausė, kokiam fondui renka. Jie sako — kad tik Lietuvos reikalams.

Paskui atvyko į Detroitą muzikas Aleks. Vargoninkaitis Šv. Jurgio parapijoje. Jis mus sutikęs vis išmetinėdavo, kad mes, sandariečiai, išrinkome pinigus iš katalikų. Tai kad taip pat neatsitiktų su L. L. Bonų pardavimu, jie norėjo atitverti sieną. Besiginčijant atėjo vėlus vakaras, ir išsikirstim reikalo neišsprendė.

Už keletos dienų gauname laišką, rašytą mūsų praminto kun. Kėmešio „sekreto-rius“. Tai buvo gana jaunas ir inteligentiškas vyrukas, kuris buvo atvykęs iš Clevelando ir tuojau Detroito buvo jau įsijungęs į lietuvių katalikų veiklą. Laiške pasakoma, kad — mes, (tai yra, katalikų veikėjai) reikalą išsprendė, kurie jūs ir kurie mūsų žmonės. Kurie penktadienį valgo mėsą, jūsų žmonės, o kurie silkę — mūsų.

Mums pasirodė juokinga ir absurdiška, kad toks rimtas veikėjas, kaip kun. Kėmešis, prie to priejo. Sandaros kuopos pirmininkas Kajetonas Šnuolis parašė laišką ne jo sekretoriui, bet pačiam kunigui, pasakydamas: — Klebone, jei jau jūs priejote iki tokio absurdo — silkės, tai mes

jums užleidžiame tą pelningą biznį — bonų platinimą. Parduokite kam tik jūs norite. Kun. Kėmešis gavęs minėtą laišką, pasiteisindamas, kad jis savo veikėjams tik juokais pasakęs, o jie palaikę tikra tiesa ir sandariečiams pastatė tokią sąlygą: užmirškite mėsą ir silkę, o pardavinėkite bonus, kas tik pirks.

Mums besisiliejant Lietuvos atstatymu, vėl užgula Lietuvą ir kartu Amerikos lietuvių skaudi žinia — gen. Želigovskis užgriebė Vilnių. Atsimenu po gautos žinios apie Vilniaus užgrobimą, sekmadienį renkas lietuviai į bažnyčią, moterėlės kūprina į vidų, o vyrai daugiausia sustoję šaligatviuose kalbasi keikdami Želigovskį ir klastingus lenkus.

Atgiedojęs mišias, išeina ir kun. Kėmešis. Išėjęs iš bažnyčios, neina į kleboniją, bet pas mūsų būrelį besinekučiuojančių kieme ar šventoriuje ir sako: „Vyrai, ar aš atspėjau jūsų kalbos temą — jūs kalbate apie Vilniaus likimą?“ Sakau: „Klebone, ne tik kalbame, bet gal negėrau prisipažinti, ir keikiamo Želigovskį ir lenkus.“ Kun. Kėmešis sako:

— Keiksmas negėraus dalykas, bet už šiek tiek Želigovskio prasikaltimas bus dovanotas. Toliau kun. sako: „Mes turime ką nors daryti, turime protestuoti. Kad placius apkalbėjus tą reikalą, būtų gerai rytu vakare, kaip 7-tą valandą, susirinkti po bažnyčia sklype. Praneškite savo draugams veikėjams, kad skaitlingai susirinktu, atsimėdami gerai apgalvotus planus prieš Želigovskį ir lenkus.“

Pirmadienį vakare susirinkome šv. Jurgio pabažnytiniam rūsyje gal trejetas Vilniaus idėjos ptošeitėjų. Atidėję susirinkimą, kun. Kėmešis perstatė žiaurų Želigovskio Vilniaus nūpuolimą ir padarė rekomendaciją, kad Detroito lietuviai turi dėti visas pastangas suruošti demonstraciją Detroito mieste. Pasirodė, kad Kėmešio jau per tą pirmadienio vieną dieną buvo visos galimybės demonstracijai surengti apžiūrėtos, kad demonstracijai leidi mas iš miesto majoro galima gauti ir sekmadienį po pietų maršuoti net Woodward gatve. Jis paprašė, kad susirinkusieji pasirinktų porą žmonių tai demonstracijai pravyti. Visi vienu balsu, kun. Kėmešis turi būti pirmininkas.

— Gerai, aš pakviesiu Sandaros pirmi-ninką Šnuolį sekretoriauti, tarė kun. Kėmešis. — Ar bus gerai?

Vienu balsu — gerai. Po platesnio apkalbėjimo sutarta ruošti protesto demonstraciją.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENOS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINTUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PRospect 8-3229
Resid. telefonai: WAilbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepiu, skambinti 374-8012
Telefonai: PRospect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEimlock 4-5849
Resid.: 388-2232
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.
antradienį, penktadienį, nuo 1-5, treč.
ir sekmadienį, tikrai susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITĖ
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. KEDZIE AVE.
Telefonai: WA 5-2670
Neatsiliepiu — skambinti 471-0225
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 11 val. ryto, tikrai susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAJ
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujos rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį nuo 9-11 val. ryto, 1-5 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C. CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEimlock 4-2123
Resid. telefonai: GILson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefonai: HE 4-2123, jei neatšiliepiu, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bap. dažai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8 Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: PRospect 6-5084

SLA pirmininkas Povilas Dargis Chicagoje

SLA pirmininkas ir kelių organizacijų veiklos narys Povilas P. Dargis praeitą savaitgalį praleido Chicagoje. Pirmą dieną jis rūpinosi įvairiais Susivienijimo Lietuvių Amerikoje reikalais, pasimatydami ir pasitardami su atsakomais SLA pareigūnais, o vėliau jis pasimatė ir su visuomenės veikėjais.

Povilas Dargis buvo užėjęs į Sandarą, tarėsi su Tėvynės Myletojų Draugijos atsakomais pareigūnais ir buvo užėjęs į Naujienų redakciją.

— Kokius svarbiausius reikalus čia atlikote? — jį suinteresuotai užklauso Povilas Dargis. — Man pavyko atlikti kelis gana svarbius reikalus, — praeitą savaitę.

LB 6-TOSIOS TARYBOS TREČIOJI SESIJA

(Atkelta iš 4 psl.)

periodinę spaudą, knygas, įvairius raštus, pažymėjimus, dokumentus, laiškus... Mikrofilmavimas irgi pareikalaus daug specialaus darbo, žmonių ir išlaidų. Nors tai skubūs ir neatidėliotini darbai, tačiau nutarta palaukti iki bus persikelta į naujas patalpas.

PLA PLANAI IR KAS PADARYTA. PLA sutvarkyti iki naudojimo reikia apie \$15,000.00 šią sumą galima išskirti tyti 3-jų metų laikotarpiui, nes visvien vienu metų bėgyje visko nesutvarkysi. Toliau PLA tereikėtų kokių \$1,500.00 ir metus išsilaikyti: \$1,200.00 patalpų nuomai ir \$300.00 kitiems reikalams. Tai maža suma taip brangaus turto saugojimui.

GRADINSKAS

PATI NAUJOJI
SPALVOTA TV
LENGVIAUSIAI
NUSTATOMA
2512 W. 47th St. — FR 8-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPR.
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dieno iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Tel.: HEimlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARSO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BŪTULIS

dėjo pasakoti energingas ir visuomet gerai nusiteikęs Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas. — Penktadienį buvau užėjęs į Sandarą ir ten su atsakomais žmonėmis tarėsi Sandaros reikalais. Nemalonu, kad Sandaros redaktorius Mikas Vaidyla, geras SLA švietimo komisijos narys, vis dar nestiprėja. Jis kalba, rūpina si organizacijos reikalais, bet neatgana reikalingo judrumo. Negali taip lengvai rašyti, kaip jis anksčiau rašydavo, bet lietuviško gyvenimo įvykius jis atidžiai seka ir daro sveikas ir naudingas išvadas.

— Tai ką nutarėte apie Sandaros organizaciją?

— Svarbiausias klausimas buvo organizacijos Seimo klausimas, — aiškino p. Dargis. — Keli nariai siūlė suaukėti Sandaros seimą Floridoje, Miami mieste. Ten, kaip žinote, už poros mėnesių įvyks SLA Seimas. Sandariečiai aktyviai dalyvauja SLA veikloje, daugelis jų suvažiuos į Floridą, tai būtų galima ten ir Sandaros Seimą suaukėti dieną ar dviem anksčiau, prieš SLA seimą. Šis klausimas nuodugniai apsvaistytas ir nutarta organizacijos seimo neaukėti. Floridoje nutarta padaryti tikrai platesnį sandariečių pasitarimą, kuriame aptarsime, kada ir kur šauksime organizacijos atstovų seimą.

— Svarstėme ir organizacijos organo, Chicagoje leidžiamos Sandaros dabartinę būklę. Pasirodo, kad Sandaros, kaip ir visos lietuviškos spaudos, ekonominė būklė yra sunki. Nutarėme ieškoti būdų, kaip laikraščiui padėti. Laikraštis dar išsina kiekvieną savaitę ir jis daro naudingą darbą. Kreipsimės į sandariečius ir Sandaros klubus bei organizacijas. Amerikos lietuvių kolonijose yra keli turtingi sandariečių klubai, turi savo namus ir turi pinigų. Prašysime, kad patys sandariečiai padėtų laikraščiui. Jeigu tos pagalbos neužteks, tai kreipsimės į platesnius visuomenės sluoksnius laikraščiui reikalingos paramos. Kreipsimės ir į kitas lietuviškas organizacijas.

— Visi norime ir laukiame, kad Sandaros redaktorius Mikas Vaidyla greičiau sustiprėtų ir pasitaisytų, bet sunki liga jį vis dar turi prislėgusi. Atrodo, kad protarpiais jis pagerėja, bet vis dar nepajėgia tinkamai sustiprėti. Sandariečiams rūpi, kokiaje padėtyje yra Sandaros namas ir kiti teisiniai reikalai. Susirinkusieji sandariečiai klausimą apsvaistė ir vienbalsiai nutarė įpareigoti teisėją Joną T. Zurį išaiškinti dabartinę teisinę būklę. Teisėjas Zuris gavo visus reikalingus organizacijos įgaliojimus šiam klausimui išaiškinti.

Stasys Gegužis, kaip žinome, buvo Sandaros pirmininkas. Praeitais metais Gegužiui mirus, Povilas Dargis tapo organizacijos pirmininku. Dargis ilgus metus buvo Sandaros vicepirmininkas.

— O ką daugiau atlikote? — Praeitą šeštadienio rytą buvo susirinkusi ir Tėvynės Myletojų Draugijos valdyba, — aiškino Povilas Dargis. — Mikui Vaidylai atsisakius nuo šios organizacijos, pirmininko pareigų, Tėvynės Myletojų Draugijos pirmininke dabar yra mano žmona Gertruda Dargienė. Jai būtų reikėję eia atvažiuoti, bet ji mianė įpareigoti ir Tėvynės Myletojų reikalais pasitarti. Pasitarime dalyvavo draugijos išrinktieji H. Bučinskienė ir izdo globėjos Juzė Gulbinienė ir Elena Čižauskienė.

— Tėvynės Myletojų izde yra pinigų vertingės knygos leidimai. Šis klausimas bus studijuojamas. Jeigu remiamas lietuviškos knygos reikalas, tai tiek pat turi būti remia-

Namų Savininkų banketas

Marquette Parko Namų Savininkų organizacijos Pavasarinis Spaudos Balis įvyko šių metų balandžio 22 dieną parapijos salėje.

Banketą pravedė pirm. Juozas Bacevičius, invokacijai pakviestas kun. Pranas Činiką. Vėliau buvo pristatyti šie garbės svečiai ir viešnios: mūsų organizacijos teisių patarėjas adv. Charles P. Kal, Illinois senatorius Frank Savickas, vietos policijos vadas Richardas McCurrie, mūsų org. garbės narys Frank Martino, kandidatas į valstijos senatorius Larry Hickey su ponia, vietos kunigas A. Puchensky, 13-to wardo aldermanas Casimir Stazek, Illinois seimo atstovas Walter "Babe" McAvoy, Illinois seimo atstovas John Beatty, Lietuvių Prekybos Rūmų pirmininkas Casimir Okasas, Sandaros atstovas Pr. Šulas, Mutual Federal Savings pirm. Peter Kazanauskas, Petronėlė Skrinienė, Brighton Parko Namų Sav. Dr. gijos pirm. Pranas Rumša su ponia, Jūrų Šaulių valdybos narys Mykolas Maksvytis su ponia ir kt.

Meninė dalį atliko Marytė Juzėnaitė, padainavusi kelias daineles ir susilaukusi daug aplodismentų. Jai pritarė pianin ir kartu dainavo duetą lietuvių ir anglų kalbomis Cat. Kogut, Liucija Buivydaitė ir izvilė Numgaudaitė. Dainas maloniomis gaidomis pritarė gitara.

Visus nustebino scenoje pasirodžiusi Jaunimo Viltis, vadovaujama A. Markulio ir pasirodžiusi kelių lietuvių tautinių šokių, kun. Algiiu Keziui gražiai grojant akordeonu. Šokėjams balius dalyviai sukėlė audringas ovacijas.

Iteikti Lietuvos atkūrimo 50 metų sukakties medaliai Andriui Markuliui, Jūratei Jasaitytei ir Virginijai Petkūnaitei. Medalius paukojo Stasė ir Juozas Bacevičiai. Geriausių maistui vaišino šeimininkės Stasė Bacevičienė, Bronė Barakauskienė, Janita Stakėnienė, Veronika Stakėnienė, Jadvyga Sasnauskienė, Birutė Kasciukienė, Veronika Ringytė, Julia Sačauskienė, Adelė Sadauskienė ir Akvilina Odienienė.

Barą aptarnavo balius komiteto pirmininkas Mindaugas Stakėnas, Jonas Kasciukas, Juomas ir lietuviškos spaudos reinkalas. "Draugijos valdyba nutarė paremti ir lietuvišką spaudą. Reporteris

zas Juška, ir Antanas Skudžius. Laimės bilietus platino Bronė Barakauskienė ir Birutė Kasciukienė. Dovanas paskirstė Juozas Bacevičius, Juozas Bagdžius ir Antanas Stakėnas. Baltikos kepyklos padovanoję didžiulį raguolį laimėjo Vincas Zekus. Dovanas aukojo Jurgis Janušaitis, Balys Brazdžionis, Antanas Stakėnas, Adolfas Šimkus, Lietuvininkas, Pranė Patlabienė, Stasys Patlaba, P. Skrinienė, Jadvyga Sasnauskienė ir mūsų organizacija. Rengėjai nuosirdžiai dėkojo aukotojams.

Ramonio orkestras linksmai grojo šokių iki vėlyvos nakties.

Dalyvavo Brighton Parko Namų Sav. Draugija, paimdama visą stalą, Rumšienės suorganizuota; Brighton Parko grožio saliono savininkai p. Maksvyčiai "Mes atvykome Jums į talką, kad padėtume Marquette Parko Namų Savininkams paremti lietuvišką spaudą, radiją ir televizijos programą", pareiškė Maksvytis.

Dešimties žmonių stalą buvo paėmęs Mutual Federal Savings prezidentas Petras Kazanauskas. Dalyvavo daugybė svečių iš įvairių Chicago vietovių. Salėje skambėjo gražiausios muzikos šokių melodijos, rīšosi naujos pažintys ir ejo malonūs pokalbiai. Matėsi džiaugsmo pilnų daug žmonių. Banketo ruošėjai ir darbininkai dirbo be jokio atlyginimo. Šokių sukuriuose skendo seniai ir jaunimas, prisimindami Lietuvoje praleistas jaunatvės dienas. Šio didingo balius brangūs prisiminimai liks amžinai. Stasys Patlaba

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— Brighton Parko Lietuvių Moterų klubo susirinkimas įvyko ketvirtadienį gegužio 4 d. 8 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Narės pranosoms atsilankyti nes bus svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo bus vaišės.
E. M. McNamee

— Upytės Draugisko klubo eilinis susirinkimas įvyks penktadienį, gegužio 5 d. 8 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Visus matius kviečiame atsilankyti, nes turėsime daug svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo įvyks draugiskas pobūvis su vaišėmis.
A. Kaly

— Lietuvių Moterų Piličių Lygos susirinkimas turėtų įvykti sekmadienį — gegužio 7 dieną Lietuvių Auditorijoje. Kadangi tą mėnesį yra Motinų diena, tai susirinkimas neįvyks, bet bus tik skanus pietūs del visu motinėliu, kurios yra kviečiamos atsilankyti. Pradžią 1 val. popiet.
E. M. McNamee

A popular Norwegian Lenten dish is this inspired version of the usual macaroni and cheese casserole. "Straw and Grass" is nutritious peasant economy that's uncommonly delicious!

Hot steaming noodles — green and white — are slathered with a tart lemon butter sauce and topped with savory Norwegian sardines and Parmesan cheese. The unique smoky flavor of the sardines from Norway adds a mellow-rich accent to the pleasantly sauced pasta.

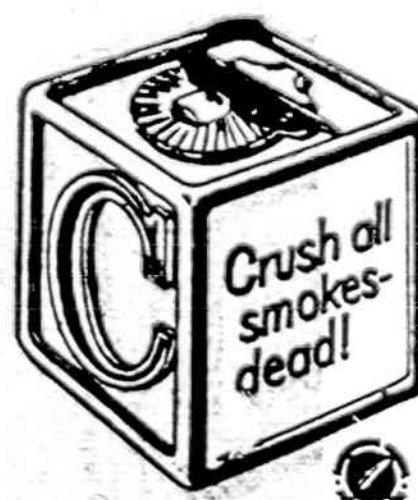
Here's one "noodle dish" that's bound to become a year-round favorite!

"STRAW AND GRASS" WITH NORWEGIAN SARDINES
1 medium lemon
1/2 pound butter
1 cup chopped parsley
1/2 teaspoon dill weed
Dash cayenne

1/2 pound green noodles
1/2 pound spaghetti
1 can (3 3/4 oz.) Norwegian sardines, drained
Grated Parmesan cheese

Boil lemon in very salty water 10 to 15 minutes until tender. Cool. Cut in half and pull out membrane. Slice peel into thin slivers. Melt butter in a small saucepan. Add lemon peel, parsley, dill and cayenne. Cook noodles and spaghetti until just tender. Drain well and toss with lemon butter in a large bowl. Top with drained sardines and sprinkle with cheese.

Makes 6 servings

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJIENAS"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausias gėles ir vainikai antkapų papuošimui ir sezoninės kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELININKA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWnhall 3-2108-8

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ-AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAKŲNAVI VIETA
REpublic 7-8606 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07, So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette, 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARAI:
Chicagoje
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1136-1139

ŠTEPONAS C. LACK IR SŪNUS.

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE. Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

Lietuviai teisininkai Chicagoje

1972 m. balandžio 23 d. Lietuvių Teisinių dr. jos Chicago skyriaus valdyba Jaunimo Centre buvo surengusi viešą paskaitą. Prof. Gediminas Galva skaitė temą: "Amerikos ir Rusijos politinės varžybos". Prelegentas paskaitoje gvildeno "Dviejų Didžiųjų" dabartinę politiką. Paskaita buvo gerai paruošta ir prelegento vykusiai perduota. Po paskaitos buvo diskusijos. Paskaitos klausytojai davė nemažai paklausimų į kuriuos prelegentas atsakinėjo.

Paskaitos pasiklausyti buvo susirinkę teisininkai ir asmenys besidomį politika. Galia, kad įdomių ir aktualių paskaitų neatsilankė daugiau klausytojų.

Po paskaitos ir diskusijų buvo Lietuvių Teisinių dr. jos Chicago skyriaus narių metinis susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo O. Tamulevičienė, o sekretoriavo J. Gaudušienė. Tylos minute buvo pagerbti mirusieji teisininkai. Po to buvo perskaitytas S. Čerkauskaitės-Wildes p. m. susirinkimo ir V. Butos revizijos protokolai. Abu protokolai susirinkimo be pataisų priimti ir patvirtinti.

Vėliau įvyko vadovybės rinkimai. Susirinkimui pasiūlius ir visiems nariams vienbalsiai priartus, skyriaus valdyba, revizi-

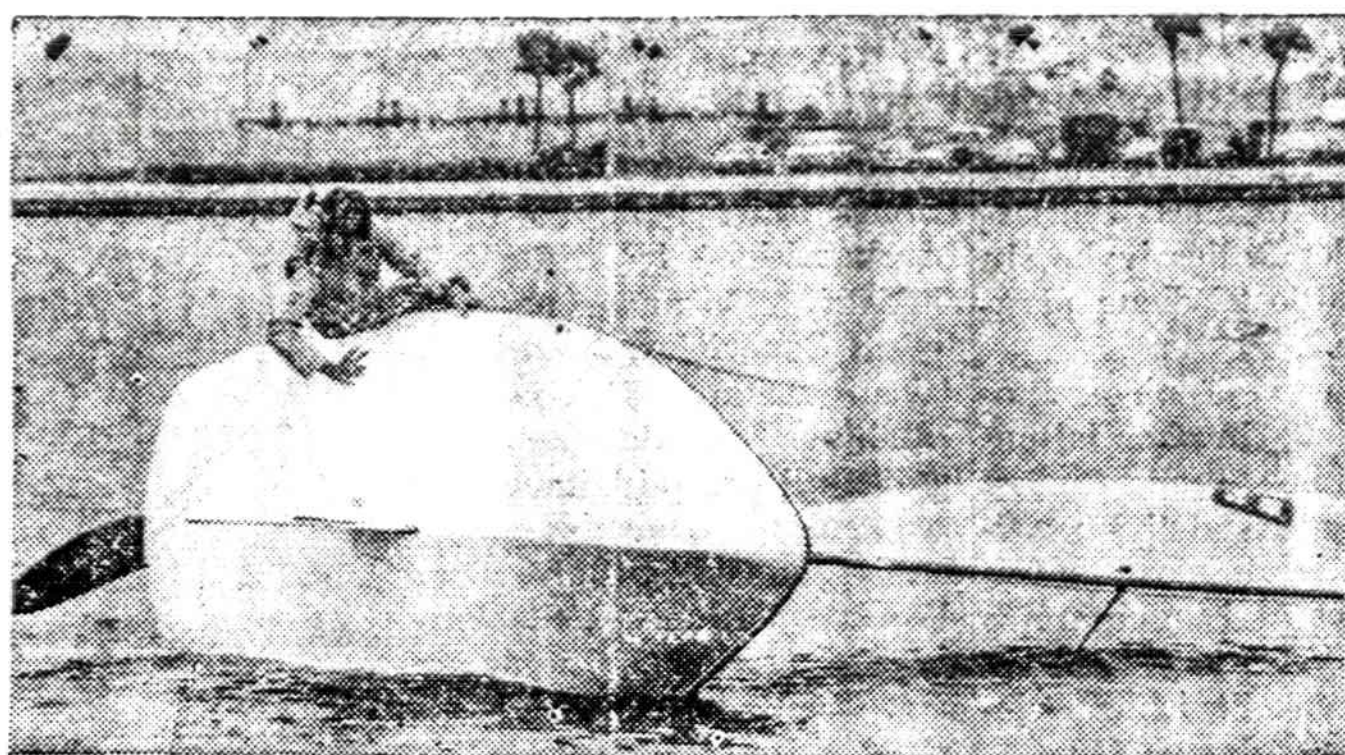
jos komisija ir garbės teismas sekantį kadencijai pasiliko tas pats.

Einamuose reikaluose nutarta iš skyriaus išdalo kasos paskirti auką Jaunimo Kongresui ir Dainų šventei. Algirdui Budreckui pasiūlius skirti po \$15 ir susirinkimui nubalsavus, nutarta: Jaunimo Kongresui ir Šokių šventei paremti po \$15.

Po susirinkimo vyko valdės. Prie kavutės ir užkandžių pasivažiavinta ir pasidalinta tarpusavy mintimis.

Susirinkimas ir valdės praėjo malonioje nuotaikoje. al bud

SKAITYK "NAUJENAS" - JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Floridos Tampa įlankoje apvirto būrinis laivėlis, jo savininkas sėdi ant borto.

ČIKAGOS LIETUVIŲ TARYBA DIRBA

Balandžio 21 d. Altos centro būstinėje įvyko pirmasis Čikagos Lietuvių Tarybos naujosios sudėties susirinkimas. Naujosios sudėties dėl to, kad pagal Tarybą sudarantį mūsų pagrindinių ideologinių grupių dženlemeniską susitarimą kasmet Tarybą vadovauja kitos grupės pirmininkas. Šiais metais pirmininku yra socialdemokratų grupės atstovas Mykolas Pranėvičius. Be jo, valdyboje dar yra 4 vicepirmininkai: Julius Pakalka, Algirdas Pužauskas, Rimas Staniūnas ir kun. Adolfas Stašys, išdėdina- kas Vladas Šoliūnas, vykdomasis sekretorius Rimas Šarka, protokolų sekretorius Stasys Mankus ir finansų sekretorius Antanas Švitra. Išdėdina- Teodora Kuzienė, Matas Naujokas, Juozas Sadūnas ir Juozas Skorubskas.

Pirm. M. Pranėvičius pranešė susirinkimui apie dalyvavimą Pavergtųjų Tautų komiteto posėdyje, kuriame buvo svarstomi Sov. S-gos pikietavimo ir Pavergtųjų tautų demonstracijos klausimai.

Sovietų Sąjungos paroda bus pikietuojama visą jos buvimo laiką. Ji atidaryta birželio 16 d. ir tęsis iki liepos 17 d. Pikietuojama bus atskirų tautų. Lietuviai pikietuos birželio 17 ir 18 dienomis.

Pavergtųjų tautų demonstracija, kaip ir kasmet, bus bendra visų Čikagoje esančių tautų. Data dar nenustatyta.

Susirinkimas nutarė prie Sovietų Sąjungos parodos pikietavimo ir pavergtųjų tautų demonstracijos prisidėti ir tam reikalui vykdyti paskyrę komisiją iš Rimo Staniūno, kun. Adolfo Stašio, Juozo Skorubsko ir Rimo Šarkos. Be šių reikalų buvo svarstyta birželio išvežimų minėjimas. Taip pat nutarta surengti platesnį Lietuvos Generalinio Konsulo a. a. Dr. Petro Daužvardžio mirties metinių minėjimą. Susirinkimas praėjo, kaip ir visuomet, sklandžia, draugiška ir darbininga nuotaika.

Marquette Parkas

Saugokitės plėšikų - apgavikų

Kaip kitose miesto dalyse taip ir mūsų Marquette Parko apylinkėje siaučia visokiausi kriminalistai, plėšikai, vagys, sukčiai, valkatos tikslu. Ką nors apiplėšti, atimant iš jų pinigų. Vieni vartoja šautuvus, peilius bei kitus įrankius žmonių api-

plėsimui, kiti gi kitomis suctybių priemonėmis išvilioja pinigų.

Štai prieš kelias savaites viena lietuvė marquetparkietė moteris neteko kelių tūkstančių dolerių. Kiek man teko sužinoti, buvo taip: ji susitiko su kažkokiomis dviem nepažįstamomis moterimis, kurios po ilgo "draugiško" pasikalbėjimo ją įtikino, esą jos kažkur radusios labai daug pinigų ir sutinkančios visos trys lygiai pinigų pasidalinti, tik ši lietuvė, turinti garantijai padėti viš trijų tūkstančių dolerių užstatą. Taip susitarusios visos nuvažiavo į banką, kur ta lietuvė turėjo susitaupiusi keturis tūkstančius. Išmūsi iš banko tris tūkstančius ir penkis šimtus dolerių grynais pinigais į įdavė čia pat laukusioms toms dviem moterims, kurios greit kažin kur pranykusios, o lengvatikė lietuvė, netekusi savo sutaupų, grįžo namo verkdama. Sunku pasakyti dėl ko mūsų žmonės taip lengvai duodasi apgaudinėjami. Rodos, reikėtų nors kiek rimtai pagalvoti turint reikalą su nepažįstamais, kol dar nėra per vėlu. Jei užpuola ginkluoti plėšikai, ką bedarysi, bet nuo nepažįstamų su ilgais liežuviais sucty nesunku apsiginti, tik nereikia su jais turėti jokių išsikalbėjimų, ypač pinigų reikalu.

Nežiūrint, kad angliška bei mūsų lietuviška spauda dažnai duoda patarimus saugotis visokių plėšikų, sucty - apgavikų, tačiau lengvabūdių vis dar pasitaiko.

A. Jusas

PAIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinis Konsulas Čikagoje paieško šių asmenų:

Bakutis Juozas ir Dzidiorius, Dzidioriaus sūnus, gimę Trautose, Raseinių apskr., ir jų sėserys.

Bakutytės Veronika ir Monika. Visi gyvenę Waukegame.

Bansinas Antanas, gyvenęs Springfielde ir Chicagoje.

Brazinskas Antanas ir jo mirties brolio Polikarpo sūnus ir dukterė. 1914 metais gyveno Čikagoje.

Gerčas Pranas ir Aileksas ir jų sesuo Bronė, Stasio vaikai.

Germanas Juozas ir jo dukra Gražina (Grace Herman), kuri dirbo Spiegel kompanijoje Čikagoje.

Krasauskas Jeronimas ir jo sesuo Marijona, Jeronimo vaikai, gyvenę Čikagoje ar Kenoshoje.

Masilūnas Juozapas, Jurgio sūnus, gimęs Ramygalos valsčiuje, 1914 m. atvykęs į Čikagą.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

NIGHT WATCHMAN

Steady work.

MALKOW LUMBER CO.

1201 So. CAMPBELL

Phone 733-7900.

GENERAL FACTORY TRAINEE

with possibility of advancement to foreman. 25 to 35 years of age.

Permanent position, good working conditions and many Company benefits.

Must speak English. Apply in person

ABLE ELECTRO-POLISHING

2904 W. 26th STREET

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

WANTED MARRIED MAN

to work on farm estate 25 miles west of Chicago. Light farming and general estate upkeep. Knowledge of farming and IHM machinery desirable.

Compensation — including salary, excellent housing, workman's compensation and hospitalization. Good references. Must understand and speak some English. Write AF 333, American Foreign Language Newspapers, 323 W. WASHINGTON, CHICAGO, ILL. 60606.

RENTING IN GENERAL

N u o m o s

CICERO APYLINKEJE išnuomojami 6 kambariai 1-me aukšte su 3 miegamais ir gazu apšildomi suaugusiems.

1410 So. 49th AVENUE

iki 4:00 val. p. p. galima apžiūrėti.

Po 4:00 val. p. p. skambinti

TEL. 303-0609.

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai

PARDOUDAMI

IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI

10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti talimis ir išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.

SOUTHWEST FURNITURE CO.

TEL. GR 6-4421

6200 So. WESTERN AVE.

Minčauskaitė - Anger Adelė, Jono dukterė, gyvenusi Elmwood Park, Ill.

Motusas Robertas, gimęs 1901 m. Mažeikiuose, Jackaus sūnus, 1939 m. gyvenęs Čikagoje.

Purevičius - Puris Vladislavas ir Aleksandras, gimę Radviliškyje.

Umantienė Ona, Jeronimo dukterė, ir jos vaikai Juozas, Jonas, Vincas ir Ona.

Vilkeliene - Daržininkaitė Kazimiera ir jos dukterė Marytė Marcijauskienė.

Jieškomieji arba apie juos žinantieji labai maloniai prašomi atsilipti.

Lietuvos Generalinis Konsulas 6147 So. Artesian Ave. Chicago, Ill. 60629.

Telefonas — RE 7-8334.

TRUMPAI

— Jorūnė Jonikaitė, Amerikoje baigusi žurnalistikos mokslus, šį ketvirtadienį, gegužės 4 dieną 7:30 val. vak. Jaunimo centre skaitys jauniems spaudos bendradarbiams idomią paskaitą — žurnalistikos studijų reikšmę. Žurnalistikos kursai yra nemokami ir į paskaitas kviečiami visi, ypač jaunimas.

— Kristina Žebrauskaitė-Gintautienė šiandien, gegužės 3 d. 7:30 val. vak. Menės salėje kalbės LZS Centro valdybos ruošiamoje kultūrinėje popietėje apie išraiškos šokus. Įėjimas laisvas ir nemokamas. Paskaita bus įdomi ne tik scenose ar salėse šokantiems, bet ir šio meno mėgėjams.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS

IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ ROŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

GERIAU NERASIT

APIE 16 METŲ geras 2 butų mūras ir 2 auto garažas. Marquette Parke. Platus lotas. Atskiri gazo šildymai. Greit galima užimti. \$37.500.

MODERNIOS DVI BIZNO patalpos ir liuksusinis butas. 2 aukštų mūras. Garažas. Labai platus lotas. Viskas įrengta prieš 7 metus. Dabar paruošama už pigiausią kainą. Užinteresuoti bizniu, prašomi kreiptis tuojau.

SVIESUS 2 BUTŲ MŪRAS arti Standard banko. Atskiri gazo šildymai. Garažas. Sausas įrengtas beismantas. Aukšta pastogė. \$22.400.

MODERNOS 3 MIEGAMŲ, beveik naujas mūras prie pat Marquette parko. Gazu automat, oro šildymas — vėsinimas. Gražūs karpetai ir kiti priedai. Garažas. \$30.000.

PUIKŲ 4 MIEGAMŲ. Mūras apie 18 metų. 1½ vonios. Karpetai. Platus lotas. Garažas. Veringa pastogė. Seimai didėjant. Naujam mieste apie 61 ir Kedzie. \$31.000.

TVIRTAS 6½ KAMBARIŲ MŪRAS. 1½ vonios. Karpetai. Įrengtas beismantas. Garažas. Marquette Parke. \$26.600.

SVARUS 7 KAMBARIŲ MŪRAS. Gražiai įrengtas beismantas — baras. Air-cond. Uždara porūšis. Garažas. Tuoj galima užimti. Marquette Parke. \$23.500.

10 BUTŲ MŪRAS, apie \$14.500 nuomos. Marquette Parke. Kaina \$74.700. Investuokite pelningai ir saugiai.

ŽEMĖS — 30 pėdų su garažu prie pat parko. \$10.400.

Valdis Real Estate

7051 So. Washenaw Ave. RE 7-7200

APYNAUJUS 2-ju butų gražus mūr. po 3 mieg. alumin. langai, karštu vandeniu šildoma. 2-ju autom. garažais. Gražioje vietoje prie parko. — \$40.500.

6 KAMB. MŪR., moderni virtuvė ir vonia, alumin. langai, karštu vandeniu šild. gazu. Marquette Parke. \$21.500.

APYNAUJUS 1½ aukšto mūr. alumin. langai, šildoma gazu. Įrengtas rūšys. 2-ju autom. garažais. Marquette Parke. \$36.500.

GRAŽUS 4 BUTŲ mūr. alumin. langai, karštu vandeniu šild. gazu, modernios vonios. Mūr. garažas. Marquette Parke. \$52.000.

VIRŠ 50 PĖDŲ pločio, gražus kampinis sklypas. 2-ju butų namai. Oaklawn. Telraukite.

LABAI GERAS 10 butų mūras, 3 automobilio mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$38.000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0821

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokami.

Turite leidimus dirbti mieste ir užmieste.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

Home Insurance Co. of New York

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityusių darbininkų. Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Gerbauskas, sav.

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Šių metų liepos 5 dieną iš New Yorko dviejų savaitę ekskursija išskrenda į Paryžių, Maskvą, Vilnių ir Frankfurtą. Vilniuje bus 5 dienos — liepos 10—15 dienomis.

Kelionė, viešbučiai, pervežimai ir maistas pirmos rūšies restorane tik \$885.00. Visais šios patogios ekskursijos reikalais telefonuokite (312) BE 3-1103 arba rašykite

WIDE WORLD TOURS

9723 So. WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60643

FUTBOLO - SOCCER - RUNGTYNES

SEŠTADIENI, GEGUŽES 13 D.

Tiesioginiai ir didžiulius ekranus perduodama spalvotais vaizdais EUROPOS TARPVALSTYBINIŲ RUNGTYNIŲ pusiau - finalinėms žaidynėms

VOKIETIJA - ANGLIJA ir BELGIJA - ITALIJA

Rodys tik kabelinė TV. Namuose nebus matoma.

Pirmosios rungtynės

VOKIETIJA — ANGLIJA

GEGUŽES 13 D. 11:00 VAL. RYTO

INTERNATIONAL AMFITEATRE

Rezervuota sekcija: \$6.00, \$8.50, \$10.00. Bilietai parduodami prie įėjimo ir visose Tickerton įstaigose. Dėl arčiausios skambinti 329-1300.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Ivairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmogės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užimti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėdant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJINIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

Amerikoje susirūpinus aplinkos apsauga, vis daugiau pasodinama jaunų medelių. Čia matomas šifardaržis, kuriame ieškoma stiprių, greit augančių medžių atmainų.